

MINISTARSTVO UPRAVE Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska	Dokument poslovne specifikacije Protokol rada NIAS-a		
	Projekt: e- Građani	Komponenta: NIAS	Djelokrug: FINA
	Datum: 28.07.2017.	Namjena: Za dionike u projektu	Verzija: 1.5.7 Status: Službeno

Projekt e-Građani

Nacionalni identifikacijski i autentifikacijski sustav (NIAS)

Protokol rada NIAS-a

Verzija 1.5.7

MINISTARSTVO UPRAVE Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska	Dokument poslovne specifikacije Protokol rada NIAS-a		
	Projekt: e-Građani	Komponenta: NIAS	Djelokrug: FINA
	Datum: 28.07.2017.	Namjena: Za dionike u projektu	Verzija: 1.5.7 Službeno

Naslov:

Protokol rada NIAS-a

Opis:

Dokument definira protokol rada NIAS-a kao informacijsko-tehnološkog sustava za središnju identifikaciju i autentifikaciju korisnika u pristupu elektroničkim javnim uslugama u umreženoj upravi

Ključne riječi:

e-Građani, Nacionalni identifikacijski i autentifikacijski sustav (NIAS), Protokol rada, Izdavatelj vjerodajnica, Pružatelj e-usluga, vjerodajnice, elektronički identitet, eID

Jezik:

Hrvatski

Stvaratelji:

Financijska agencija - Fina
 Republika Hrvatska, Ministarstvo uprave, Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska

Izdavač:

Republika Hrvatska, Ministarstvo uprave, Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska

Mjesto i datum nastanka:

Zagreb, 14.06.2017.

Izvor:

Republika Hrvatska, Ministarstvo uprave, Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska

MINISTARSTVO UPRAVE Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska	Dokument poslovne specifikacije Protokol rada NIAS-a		
	Projekt: e-Građani	Komponenta: NIAS	Djelokrug: FINA
	Datum: 28.07.2017.	Namjena: Za dionike u projektu	Verzija: 1.5.7 Status: Službeno

Sadržaj

1. Uvod	7
2. Osnovni koncept NIAS-a	8
2.1 Funkcija NIAS-a	8
2.2 Subjekti u procesu autentifikacije i identifikacije.....	8
2.3 Elektronički identitet Korisnika	9
2.4 Elektronički identitet Prekograničnog korisnika.....	9
2.5 Vjerodajnice i razine osiguranja kvalitete autentifikacije	10
2.6 Dokumentacija sustava NIAS.....	11
3. Mogućnosti koje NIAS pruža klijentima i korisnicima	12
3.1 Klijenti: Izdavatelji vjerodajnice	12
3.2 Klijenti: Pružatelji elektroničke usluge	13
3.3 Korisnici NIAS-a.....	13
3.3.1 mojID.....	14
3.4 Prekogranični korisnici NIAS-a	14
4. Organizacijski model sustava – subjekti i uloge.....	15
4.1 Ministarstvo uprave RH.....	15
4.2 Financijska agencija.....	16
4.3 Pružatelj elektroničke usluge – klijent NIAS-a.....	18
4.3.1 Proces integracije e-usluge.....	18
4.3.2 Prava i odgovornosti.....	19
4.3.3 Tehnička integracija e-usluge u NIAS.....	20
4.4 Izdavatelj vjerodajnice – klijent NIAS-a	21
4.4.1 Proces integracije vjerodajnice.....	21
4.4.2 Prava i odgovornosti.....	22
4.4.3 Tehnička integracija vjerodajnice u NIAS	25
4.5 Korisnik NIAS-a	25
4.6 Fina kao Izdavatelj vjerodajnica	27

MINISTARSTVO UPRAVE Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska	Dokument poslovne specifikacije Protokol rada NIAS-a		
	Projekt: e-Građani	Komponenta: NIAS	Djelokrug: FINA
	Datum: 28.07.2017.	Namjena: Za dionike u projektu	Verzija: 1.5.7 Službeno

4.7	Prihvat podataka o korisničkim računima drugih izdavatelja vjerodajnica u središnji sustav ePASS	27
5.	Osnove rada sustava.....	29
5.1	Sekvencijalni dijagram rada NIAS-a u procesu autentifikacije Korisnika	29
5.1.1	Korisnik	30
5.1.2	Izdavatelj vjerodajnice	30
5.1.3	Pružatelj e-usluge	30
5.2	Sekvencijalni dijagrami rada NIAS-a u procesu autentifikacije Prekograničnog korisnika	31
5.2.1	Prekogranični korisnik.....	31
5.2.2	Čvor i autentifikacija Prekograničnog korisnika	32
5.2.3	Pružatelj e-usluge	32
5.3	SAML poruke	32
5.4	Višerazinska autentifikacija	33
5.5	Jednostruka autentifikacija.....	33
5.6	Jednostruka odjava s e-uslugama.....	33
5.7	Odjava sa NIAS-a.....	34
5.8	Aplikacijski i poslužiteljski certifikati.....	34
5.9	Postupanje s podacima	34
5.10	Produkcijaska i testna okolina	35
5.11	Veza s OIB sustavom	35
5.12	Sigurnost informacijskih sustava	35
6.	Razina kvalitete usluga (SLA)	37
6.1	Prekid rada	37
6.2	Standardni SLA uvjeti	37
6.3	Informacijska i komunikacijska infrastruktura Fine.....	39
7.	Rječnik pojmova	40

MINISTARSTVO UPRAVE Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska	Dokument poslovne specifikacije Protokol rada NIAS-a		
	Projekt: e-Građani	Komponenta: NIAS	Djelokrug: FINA
	Datum: 28.07.2017.	Namjena: Za dionike u projektu	Verzija: 1.5.7 Status: Službeno

Povijest promjena

Verzija	Datum	Opis	Autori
0.1	01.07.2013.	Nacrt – inicijalna verzija	FINA
0.2	18.07.2013.	Radna verzija	Ministarstvo uprave, Uprava e-Hrvatsku
0.3	23.08.2013.	Dopuna: poglavlje 5.14	FINA
1.0	06.09.2013.	Službeno objavljeno uz Program razvoja elektroničkih usluga	Ministarstvo uprave, Uprava e-Hrvatsku
1.0.1	07.11.2013.	Izmjene i dopune: poglavlja 4.3, 4.5, 4.6, 5.10	FINA
1.1	05.12.2013.	Izmjene i dopune poglavlja 1; Restrukturirana poglavlja 2., 4. i 5.; Numerirana prava i odgovornosti u poglavlju 4.	Ministarstvo uprave, Uprava e-Hrvatsku
1.1.1	04.04.2014.	Usklađivanje teksta te izmjene vezane uz vrijeme odziva u području SLA	FINA
1.2	11.04.2014.	Usklađeni nazivi sporazuma i ostale relevantne dokumentacije	Ministarstvo uprave, Uprava e-Hrvatsku
1.2.1	22.05.2014.	Izmjena naziva dokumenata za potvrdu provedbe produkcijske integracije; Dopune poglavlja 5.4 Jednostruka odjava s e-usluga i poglavlja 5.6 Aplikacijski i poslužiteljski certifikati	FINA
1.3	28.05.2014.	Verifikacija i prihvaćanje izmjena i dopuna; Dodani meta-podaci o dokumentu sukladno uputama Digitalnog informacijsko-dokumentacijskog ureda (DIDU)	Ministarstvo uprave, Uprava e-Hrvatsku
1.4	12.12.2014.	Dopunjena poglavlja: 4.3.3 i 4.4.3 (nakon preuzimanja predložka integracijskih modula, prilagodba i daljnje održavanje je u obvezi Klijenata) i poglavlja: 5.4 i 5.5 (uvedena obvezatna ugradnja funkcionalnosti jednostruke odjave SSO za sve e-usluge); 4.1, 4.2, 4.3.2 i 4.4.2 (omogućena privremena suspenzija e-usluge i/ili autentifikacijskog poslužitelja; propisana obveza najave nedostupnosti); 4.5 (zloporaba ili sumnja na zloporabu vjerodajnice); Ažurirane poveznice (URL) na relevantne dokumente (umjesto www.uprava.hr na uprava.gov.hr ili gov.hr)	FINA i Ministarstvo uprave, Uprava e-Hrvatsku

MINISTARSTVO UPRAVE Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska	Dokument poslovne specifikacije Protokol rada NIAS-a		
	Projekt: e-Građani	Komponenta: NIAS	Djelokrug: FINA
	Datum: 28.07.2017.	Namjena: Za dionike u projektu	Verzija: 1.5.7 Službeno

1.5	15.06.2015.	Dopunjena poglavlja: 4.3.2 u točki 19) i 4.4.2 u točki 20)	FINA i Ministarstvo uprave
1.5.1	31.10.2016.	Uvođenje novih subjekata: Čvor i Prekogranični korisnik	FINA
1.5.2	09.11.2016.	Sekvencijalni dijagram prekogranične autentifikacije; Sigurnost	FINA
1.5.3	22.11.2016.	Uvođenje eIDAS razina sigurnosti	FINA
1.5.4	02.12.2016.	Definiranje pojmova	FINA
1.5.5	13.12.2016.	Dopuna teksta i izrada čistopisa	FINA
1.5.6	14.06.2017.	Uređivanje teksta pred objavu	FINA
1.5.7	28.07.2017.	Referenciranje na Ugovor (Uvod), dopuna prethodne verzije (3.4), dopuna poglavlja o pravima i obvezama MURH-a (4.1), Pružatelja usluge (4.3.1 4.3.2 i 4.3.3), Izdavatelja vjerodajnice (4.4.1, 4.4.2 i 4.4.3), Korisnika 4.5, Fine kao izdavatelja vjerodajnice (4.6), usklađivanje svrhe čuvanja podataka s eIDAS Uredbom (5.9)	FINA

MINISTARSTVO UPRAVE Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska	Dokument poslovne specifikacije Protokol rada NIAS-a		
	Projekt: e-Građani	Komponenta: NIAS	Djelokrug: FINA
	Datum: 28.07.2017.	Namjena: Za dionike u projektu	Verzija: 1.5.7 Status: Službeno

1. Uvod

Vlada RH je na svojoj 87. sjednici dana 25.04.2013. donijela Odluku o pokretanju projekta e-Građani (NN 52/2013; 31/2014 i 44/2016, dalje: Odluka). Projekt e-Građani građanima omogućava pristup javnim informacijama i informacijama o javnim uslugama na jednom mjestu, siguran pristup osobnim podacima i elektroničku komunikaciju građana i javnog sektora.

Zakonom o državnoj informacijskoj infrastrukturi (NN 92/14, dalje: Zakon) sustav e-Građani je definiran kao dio državnog informacijskog sustava kojeg čine: sustav Središnjeg državnog portala (Gov.hr), Nacionalni identifikacijski i autentifikacijski sustav (NIAS) i sustav Osobnog korisničkog pretinca (OKP).

NIAS je informacijsko-tehnološki sustav za središnju identifikaciju i autentifikaciju korisnika u pristupu elektroničkim javnim uslugama u umreženoj upravi, definiran Odlukom i Zakonom.

Temeljem Zakona i Odluke, za upravljanje NIAS-om nadležno je Ministarstvo uprave kao središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove e-Hrvatske (dalje: MURH), dok je, temeljem Odluke, posao uspostave i operativnog vođenja NIAS-a povjeren Financijskoj agenciji (dalje: Fina).

U sklopu uspostave NIAS-a, MURH i Fina su izradili odgovarajuću poslovno-tehničku dokumentaciju, potrebnu za lakše uključivanje tijela javnog sektora i drugih subjekata u sustav NIAS, a koja, između ostalog, obuhvaća ovaj Protokol rada NIAS-a.

Temeljem Odluke, Fina je s Vladom Republike Hrvatske 16.05.2014. sklopila Ugovor o obavljanju poslova uspostave i operativnog vođenja Nacionalnog identifikacijskog i autentifikacijskog sustava u kojem je, pored ostaloga, ugovorena obveza izrade i donošenja Protokola rada NIAS-a.

Fina je temeljem Ugovora uspostavila NIAS koji obuhvaća:

- informacijsko tehnološki sustav središnje identifikacije i autentifikacije građana kao korisnika elektroničkih javnih usluga,
- podatke koji se generiraju u tom sustavu i
- poslovno-tehnološku podršku sustavu.

Nakon isteka važenja Ugovora o obavljanju poslova uspostave i operativnog vođenja Nacionalnog identifikacijskog i autentifikacijskog sustava, Fina i Vlada Republike Hrvatske su 28.06.2017. sklopile novi Ugovor o obavljanju poslova operativnog vođenja Nacionalnog identifikacijskog i autentifikacijskog sustava unutar sustava e-Građani (dalje: Ugovor)..

Ovim *Protokolom rada NIAS-a* osobito se definiraju uloge različitih dionika, pravila njihovog uključivanja, način rada i korištenja sustava središnje identifikacije i autentifikacije korisnika elektroničkih javnih usluga u umreženoj upravi.

MINISTARSTVO UPRAVE Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska	Dokument poslovne specifikacije Protokol rada NIAS-a		
	Projekt: e-Građani	Komponenta: NIAS	Djelokrug: FINA
	Datum: 28.07.2017.	Namjena: Za dionike u projektu	Verzija: 1.5.7 Službeno

2. Osnovni koncept NIAS-a

NIAS je cjelovito informacijsko-tehnološko rješenje, izgrađeno na načelima utvrđenima u dokumentu *Prijedlog koncepta integriranog središnjeg sustava autentifikacije i autorizacije* (Središnji državni ured za e-Hrvatsku, Verzija 1.1, od 8. lipnja 2010. godine), namijenjeno za autentifikaciju Korisnika e-usluga na nacionalnoj razini. NIAS dodatno omogućava Prekograničnim korisnicima pristup hrvatskim e-uslugama sukladno eIDAS Uredbi.

2.1 Funkcija NIAS-a

Temeljna funkcija NIAS-a je sigurno i pouzdano pružanje usluge središnje elektroničke identifikacije i autentifikacije vjerodajnica svih Korisnika javnih e-usluga u umreženoj upravi te prekogranična autentifikacija Korisnika i Prekograničnih korisnika.

2.2 Subjekti u procesu autentifikacije i identifikacije

NIAS funkcionalno razlikuje četiri osnovne vrste subjekata koje međusobno povezuje sa svrhom središnje autentifikacije:

- Izdavatelji elektroničkih vjerodajnica;
- Pružatelji e-usluga;
- Korisnici, odnosno Prekogranični korisnici;
- Čvor.

Pritom, NIAS ima ulogu posrednika između Korisnika, odnosno Prekograničnog korisnika u procesu prijave na e-usluge, neovisno o tome nalazi li se e-usluga u Republici Hrvatskoj ili u zemljama koje su se uključile u prekograničnu autentifikaciju temeljem eIDAS Uredbe. Za potrebe prekogranične autentifikacije, razmjena poruka se obavlja putem Čvora. U procesu autentifikacije i identifikacije Korisnika, odnosno Prekograničnih korisnika, subjekti, odnosno njihovi računalni sustavi, komuniciraju sa sustavom NIAS razmjenjujući XML poruke sukladno SAML 2.0 standardu.

Tijek komunikacije u procesu autentifikacije Korisnika, detaljnije je prikazan i opisan u nastavku ovog dokumenta u točki 5.1 Sekvencijalni dijagram rada NIAS-a Sekvencijalni dijagram rada NIAS-a u procesu autentifikacije autentifikacije Korisnika.

Tijek komunikacije u procesu autentifikacije Prekograničnog korisnika, detaljnije je prikazan i opisan u nastavku ovog dokumenta u točki 5.2 Sekvencijalni dijagram rada NIAS-a u procesu autentifikacije Prekograničnog korisnika.

MINISTARSTVO UPRAVE Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska	Dokument poslovne specifikacije Protokol rada NIAS-a		
	Projekt: e-Građani	Komponenta: NIAS	Djelokrug: FINA
	Datum: 28.07.2017.	Namjena: Za dionike u projektu	Verzija: 1.5.7 Status: Službeno

2.3 Elektronički identitet Korisnika

Skup podataka o Korisniku koji NIAS prosljeđuje e-usluzi dovoljan je za jednoznačnu identifikaciju Korisnika. NIAS e-usluzi dostavlja dohvatljive atribute o Korisniku iz Evidencije o osobnim identifikacijskim brojevima (dalje: OIB sustav).

Rad NIAS-a temelji se na upravljanju atributima elektroničkih identiteta (e-ID/e-identitet) Korisnika NIAS-a. Korisniku se dodjeljuje njegov jedinstveni e-ID koji je s njime jednoznačno povezan, a dokazuje se uporabom odgovarajuće vjerodajnice tijekom procesa autentifikacije. NIAS kroz kontrolne mehanizme onemogućava identifikaciju Korisnika čiji je OIB neaktivan.

2.4 Elektronički identitet Prekograničnog korisnika

Skup podataka o Prekograničnom korisniku koji NIAS prosljeđuje e-usluzi u Republici Hrvatskoj je reguliran eIDAS Uredbom. NIAS e-usluzi prosljeđuje atribute o Prekograničnom korisniku koji su mu putem Čvora dostavljeni od strane Prekograničnog čvora.

NIAS ne upravlja elektroničkim identitetom Prekograničnog korisnika. Dohvat atributa Prekograničnog korisnika i upravljanje njegovim elektroničkim identitetom je regulirano unutar nacionalne platforme EU/EEA koja je prihvatila eIDAS Uredbu. Obvezni podaci o Prekograničnom korisniku su:

- Sadašnje prezime;
- Sadašnje ime;
- Datum rođenja;
- Jedinstveni identifikator koji stvara država članica pošiljateljica u skladu s tehničkim specifikacijama za potrebe prekogranične identifikacije i koji ostaje nepromijenjen što je duže moguće.

Opcionalni podaci o Prekograničnom korisniku su:

- Ime i prezime pri rođenju;
- Mjesto rođenja;
- Sadašnja adresa;
- Spol.

Zemlja pošiljateljica nije obvezna dostaviti opcionalne atribute. Prekogranični korisnik ima mogućnost obustave slanja svojih osobnih podataka tijekom procesa autentifikacije. E-usluga u Republici Hrvatskoj može od Prekograničnog korisnika zatražiti i atribute koji nisu dostavljeni tijekom procesa autentifikacije. Njih e-usluga pribavlja alternativnim kanalima komunikacije izvan procesa rada NIAS-a i/ili Čvora.

MINISTARSTVO UPRAVE Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska	Dokument poslovne specifikacije Protokol rada NIAS-a		
	Projekt: e-Građani	Komponenta: NIAS	Djelokrug: FINA
	Datum: 28.07.2017.	Namjena: Za dionike u projektu	Verzija: 1.5.7 Službeno

2.5 Vjerodajnice i razine osiguranja kvalitete autentifikacije

Glavna karakteristika vjerodajnica u procesu autentifikacije je njihova sigurnosna razina, odnosno razina osiguranja kvalitete autentifikacije.

Ocjenjivanje razine sigurnosti vjerodajnica u okviru Projekta e-Građani, u prijelaznom razdoblju, odnosno sve do finalnog usvajanja eIDAS Uredbe provodi se na način da se razine sigurnosti autentifikacije propisane eIDAS Uredbom, automatski mapiraju na postojeće razine koje su usklađene s EU projektom STORK u kojima se opisuje skup zahtjeva za utvrđivanje ukupne razine osiguranja kvalitete elektroničke autentifikacije. STORK određuje ukupno četiri (4) razine osiguranja kvalitete autentifikacije:

Razina 1: Vjerodajnice se prihvaćaju bez bilo kakve provjere. Ova razina je odgovarajuća kad su posljedice od lažnog predstavljanja vrlo male ili nikakve. Prikladna je za usluge koje primjenjuju najmanji skup zaštitnih mjera ili ih ne primjenjuju.

Razina 2: Određuje razinu korištenu u uslugama kod kojih su štetne posljedice od lažnog predstavljanja male.

Razina 3: Određuje razinu korištenu u uslugama kod kojih su štetne posljedice od lažnog predstavljanja znatne. Registracija identiteta se vrši metodama koje nedvosmisleno i s visokom sigurnošću identificiraju tražitelja vjerodajnice.

Razina 4: Najviša je razina osiguranja koju koriste usluge kod kojih štetne posljedice od lažnog predstavljanja imaju težak utjecaj.

Postupak ocjenjivanja razine sigurnosti vjerodajnica u okviru sustava NIAS je proveden prema načelima koji su preuzeti iz projekta STORK, a detaljnije je opisan u dokumentu *Kriteriji za određivanje razine osiguranja kvalitete autentifikacije u okviru NIAS-a* u poglavlju 5. Ocjenjivanje razine sigurnosti vjerodajnice, kroz proceduru audita kod Izdavatelja vjerodajnice. Proceduru provodi NIAS Audit tim koji ima najmanje 2 (dva) člana, koje dogovorno imenuju MURH i Fina, sukladno uvjetima iz Kriterija za određivanje razine osiguranja kvalitete autentifikacije.

Predmet audita je cjelokupni sustav Izdavatelja vjerodajnice koju Izdavatelj želi povezati/integrirati u sustav NIAS. Prije provođenja audita, Izdavatelj vjerodajnice je upoznat s planom operativne provedbe audita.

Rezultat audita je dokument *Mišljenje NIAS audit tima o razini osiguranja kvalitete autentifikacije za predmetnu vjerodajnicu u okviru sustava NIAS*. Na osnovu tog Mišljenja kao i uvida u ostalu relevantnu dokumentaciju, MURH donosi konačnu *Odluku o prihvaćanju i ocjeni razine osiguranja kvalitete autentifikacije za predmetnu vjerodajnicu u okviru sustava NIAS*. MURH kao upravitelj NIAS-a, pritom može i ne mora prihvatiti *Mišljenje NIAS Audit tima*. Neprihvaćenim se smatra *Mišljenje* koje svojim potpisom ne verificira član Audit tima imenovan od strane MURH. U tom slučaju, MURH može pokrenuti reviziju postupka audita kod ovlaštene revizorske kuće.

MINISTARSTVO UPRAVE Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska	Dokument poslovne specifikacije Protokol rada NIAS-a		
	Projekt: e-Građani	Komponenta: NIAS	Djelokrug: FINA
	Datum: 28.07.2017.	Namjena: Za dionike u projektu	Verzija: 1.5.7 Status: Službeno

eIDAS Uredba propisuje tri razine osiguranja identiteta (nisku, značajnu i visoku) za sredstva elektroničke identifikacije izdana u okviru prijavljenog sustava elektroničke identifikacije. Svaka od navedenih razina pruža odgovarajući stupanj pouzdanja u odnosu na traženi ili utvrđeni identitet osobe te je karakterizirana upućivanjem na tehničke specifikacije, norme i s njima povezane postupke, uključujući tehničke kontrole čija je svrha značajno smanjenje rizika zlorabe. Razine stupnjeva pouzdanja za svaku razinu osiguranja identiteta su:

Niska razina: pruža ograničen stupanj pouzdanja

Značajna razina: pruža značajan stupanj pouzdanja

Visoka razina: pruža viši stupanj pouzdanja

2.6 Dokumentacija sustava NIAS

U sklopu pripreme ove sastavnice Projekta e-Građani, MURH i Fina su izradili odgovarajuću poslovno-tehničku dokumentaciju, namijenjenu za pripremu i uključivanje svih državnih tijela i institucija kao aktivnih dionika u čitav sustav, koju čine sljedeći dokumenti:

- Program razvoja elektroničkih usluga u okviru projekta e-Građani;
- Protokol rada NIAS-a;
- Kriteriji za određivanje razine osiguranja kvalitete autentifikacije u okviru NIAS-a;
- Tehnička specifikacija za integraciju vjerodajnica u sustav NIAS;
- Tehnička specifikacija za integraciju e-usluga u sustav NIAS;
- Tehnička specifikacija za Single Sign-Out e-usluga u sustavu NIAS.

Pored navedene, pripremljena je i odgovarajuća dokumentacija za operativnu provedbu i funkcioniranje sustava, koju čine sljedeći dokumenti:

- Obrazac za prijavu postojećih i planiranih e-usluga/e-poruka u projektu e-Građani;
- Procedura provedbe audita u svrhu integracije vjerodajnica u sustav NIAS;
- Mišljenje NIAS audit tima o razini osiguranja kvalitete autentifikacije vjerodajnice;
- Odluka o prihvaćanju i ocjeni razine osiguranja kvalitete autentifikacije vjerodajnice;
- Sporazum o povezivanju pružatelja e-usluge u sustav NIAS projekta e-Građani;
- Sporazum o uključivanju vjerodajnice u sustav NIAS projekta e-Građani;
- Sporazum o prihvatu podataka o registriranim korisnicima drugih izdavatelja vjerodajnica u sustav ePASS projekta e-Građani;
- Scenarij preuzimanja vjerodajnica drugih izdavatelja u sustav ePASS;
- Nalog za integraciju IT sustava u NIAS te potvrda o njegovoj produkcijskoj spremnosti.

Veći dio dokumentacije, kao i ostale informacije o Projektu e-Građani, javno su objavljene na internetskim stranicama Vlade Republike Hrvatske u okviru platforme e-Građani.

MINISTARSTVO UPRAVE Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska	Dokument poslovne specifikacije Protokol rada NIAS-a		
	Projekt: e-Građani	Komponenta: NIAS	Djelokrug: FINA
	Datum: 28.07.2017.	Namjena: Za dionike u projektu	Verzija: 1.5.7 Službeno

3. Mogućnosti koje NIAS pruža klijentima i korisnicima

S aspekta poslova integracije te načina reguliranja prava i obveza, NIAS razlikuje Klijente, Korisnike, odnosno Prekogranične korisnike i Čvor.

Klijenti su subjekti koji se s NIAS-om integriraju sukladno ovom Protokolu. S onim Klijentima za koje MURH, kao upravitelj državne informacijske infrastrukture, to zahtjeva, obvezno se sklapa odgovarajući trostrani sporazum prije provođenja integracije.

- Klijenti: Izdavatelji vjerodajnica i Pružatelji e-usluga
- Korisnici se dijele na Korisnike i Prekogranične korisnike
 - Korisnik je građanin posjednik vjerodajnice s Liste prihvaćenih vjerodajnica koji posredstvom NIAS-a pristupa e-usluzi ili Prekograničnoj e-usluzi, a za kojeg NIAS u razmjeni poruka kao jedinstveni identifikator koristi OIB.
 - Prekogranični korisnik je građanin države članice EU koji je posjednik vjerodajnice izdane u državi članici EU, osim Republike Hrvatske, kojom Prekogranični korisnik, posredstvom Čvora i NIAS-a, pristupa e-usluzi, a za kojeg se u razmjeni poruka kao jedinstveni identifikator koristi jedinstveni identifikator Prekograničnog korisnika.
- Čvor (eIDAS Node) je mjesto priključenja NIAS-a na EU strukturu interoperabilnosti elektroničke identifikacije i uključen je u prekograničnu autentifikaciju Korisnika i Prekograničnih korisnika te ima sposobnost prepoznavanja i obrade odnosno prosljeđivanja podataka na druge čvorove i NIAS. Čvor omogućuje da se NIAS kao središnja nacionalna infrastruktura elektroničke identifikacije u Republici Hrvatskoj poveže s nacionalnim strukturama elektroničke identifikacije u državama članicama EU.

3.1 Klijenti: Izdavatelji vjerodajnice

Integracijom vjerodajnice u NIAS, takva vjerodajnica postaje nacionalno priznata kao sredstvo elektroničke identifikacije u pristupu e-uslugama koje su integrirane u NIAS i koje prihvaćaju njezinu razinu sigurnosti, čime joj se povećava uporabna vrijednost. Integracijom vjerodajnice u NIAS, Klijent Izdavatelj vjerodajnice nastavlja s pružanjem usluge izdavanja vjerodajnice kao i provjerom njezine autentičnosti sa svojim autentifikacijskog poslužitelja.

Uz ispunjavanje određenih uvjeta, pojedinim prihvatljivim izdavateljima vjerodajnica tipa „korisničko ime/lozinka” omogućava se da njihovi već postojeći podaci o korisničkim računima budu prihvaćeni u središnji sustav ePASS koji nakon toga, preuzima sve poslove vezane uz daljnje upravljanje elektroničkim identitetima tih korisnika (detaljnije u točki 4.7 *Prihvat podataka o korisničkim računima drugih izdavatelja vjerodajnica u središnji sustav ePASS*). Ovakvi izdavatelji nisu Klijenti NIAS-a jer se prihvat podataka radi u sustavu ePASS. Uz to, oni trajno prestaju s poslovima izdavanja takve vjerodajnice.

MINISTARSTVO UPRAVE Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska	Dokument poslovne specifikacije Protokol rada NIAS-a		
	Projekt: e-Građani	Komponenta: NIAS	Djelokrug: FINA
	Datum: 28.07.2017.	Namjena: Za dionike u projektu	Verzija: 1.5.7 Status: Službeno

3.2 Klijenti: Pružatelji elektroničke usluge

Uključivanjem u NIAS, Pružatelju e-usluge se omogućava:

- prestanak potrebe za upravljanjem korisničkim računima za potrebe pristupa vlastitim resursima;
- prihvata Korisnika i Prekogrančnih korisnika vjerodajnica koje zadovoljavaju minimalnu razinu sigurnosti koju je propisao sam Pružatelj usluge;
- mogućnost korištenja gotovog integracijskog modula za povezivanje s NIAS-om;
- potpuna pouzdanost u proces autentifikacije;
- tehnološka neovisnost e-usluge (NIAS funkcionira neovisno o tehnološkom rješenju na kojem je koncipirana e-usluga);
- nadzirani protokol razmjene poruka između NIAS-a i e-usluge;
- sigurna (zaštićena) razmjena podataka.

NIAS Pružatelju e-usluge jamči pouzdanu identifikaciju i autentifikaciju Korisnika na temelju vjerodajnica uključenih u NIAS ili Prekogrančnih korisnika čijim je vjerodajnicama omogućen pristup hrvatskim e-uslugama putem Čvora. Pružatelj e-usluge samostalno procjenjuje rizik pristupa svojim resursima te definira minimalnu razinu sigurnosti vjerodajnice kojoj dopušta pristup pojedinoj e-usluzi te definira uvjete za e-identitete kojima će dozvoliti pristup u sustav. Autorizacija Korisnika, odnosno davanje ovlasti za korištenje e-usluge, je u nadležnosti Pružatelja usluge.

3.3 Korisnici NIAS-a

Da bi Korisnik pristupio NIAS-u mora imati odgovarajuću vjerodajnicu koja je uključena, odnosno integrirana u sustav NIAS.

NIAS Korisniku omogućava:

- korištenje jedne (ili više) vjerodajnica, sukladno zahtijevanim razinama sigurnosti, za pristup e-uslugama javne uprave;
- jednostruku autentifikaciju za pristup različitim e-uslugama koje se mogu nalaziti na više različitih web stranica, odnosno domena koje su povezane s NIAS-om (Single Sign-on);
- jednostruku odjavu sa svih e-usluga na kojima je Korisnik prijavljen, ukoliko je funkcionalnost podržana od strane tih e-usluga (Single Sign-out);
- zaštitu kroz ugrađene mehanizme za otkrivanje uljeza;
- zaštitu privatnosti osobnih podataka prilikom razmjene podataka te uvid u vrstu podataka koji će o njemu biti prosljeđeni e-usluzi;
- mogućnost obustave procesa razmjene podataka od strane Korisnika i njegov odustanak od pristupa e-usluzi putem NIAS-a.

Svaki Korisnik prilikom prve autentifikacije putem NIAS-a prihvaća Uvjete korištenja NIAS-a on-line putem nakon čega mu sa odmah generira korisnički račun na mojID-u.

MINISTARSTVO UPRAVE Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska	Dokument poslovne specifikacije Protokol rada NIAS-a		
	Projekt: e-Građani	Komponenta: NIAS	Djelokrug: FINA
	Datum: 28.07.2017.	Namjena: Za dionike u projektu	Verzija: 1.5.7 Službeno

3.3.1 mojID

Kroz korisnički orijentiranu e-uslugu mojID, NIAS Korisniku omogućava personalizaciju svojeg korisničkog računa u NIAS-u te profiliranje određenih aktivnosti vezanih uz rad NIAS-a. Iako je mojID sastavni dio NIAS-a, njegovo korištenje također zahtjeva prethodnu autentifikaciju Korisnika kao i svaka druga e-usluga koja je uključena u NIAS.

Korištenje usluge mojID Korisniku omogućava:

- unos e-mail adresa za primanje obavijesti o aktualnim autentifikacijama (sigurnosna prevencija);
- uvid u povijest razmijenjenih podataka s e-uslugom prilikom svake prijave na e-uslugu te podatak o vrsti vjerodajnice na temelju koje je ta prijava napravljena;
- podešavanje postavki za davanje dozvole NIAS-u za automatsko prosljeđivanje osobnih podataka Pružatelju e-usluge.

3.4 Prekogranični korisnici NIAS-a

NIAS je jedna od komponenti u procesu prekogranične autentifikacije koja Prekograničnim korisnicima omogućava pristup e-uslugama u Republici Hrvatskoj. U tom procesu, NIAS ima ulogu posrednika u prosljeđivanju atributa između Pružatelja usluge i Čvora.

Pristup hrvatskim e-uslugama je omogućen samo onim Prekograničnim korisnicima čije su vjerodajnice uvrštene na pouzdani popis vjerodajnica te im je omogućen pristup na Čvor putem referentnog Prekograničnog čvora.

Elektroničkim identitetom Prekograničnog korisnika upravlja sustav autentifikacije i identifikacije EU/EEA zemlje čijom se vjerodajnicom Prekogranični korisnik autentificira. Iz tog razloga, jednostruku autentifikaciju za pristup različitim e-uslugama (Single Sign-on) Prekogranični korisnik može koristiti jedino ukoliko je podržana od strane njegovog Izdavatelja vjerodajnice, odnosno sustava koji upravlja njegovim elektroničkim identitetom. Jednostruka odjava (Single Sign-out) za Prekograničnog korisnika putem NIAS-a nije podržana.

Na zahtjev e-usluge kojoj pristupa Prekogranični korisnik, NIAS putem Čvora šalje upit za dohvat atributa Prekograničnog korisnika. Sve atribute koje NIAS dobije u odgovoru putem Čvora prosljeđuje e-usluzi koja ih je zatražila. Opseg dostavljenih atributa ovisi o zemlji pošiljateljici koja je ovlaštena atribute dohvaćati i dostavljati. E-usluga temeljem dostavljenih atributa Prekograničnom korisniku odobrava ili obustavlja pristup.

NIAS Prekograničnom korisniku u procesu prijave na hrvatsku e-uslugu omogućava uvid u skup osobnih podataka koje o njemu zahtijeva Pružatelj e-usluge za potrebu prijave na e-uslugu. Prekogranični korisnik može obustaviti slanje tih podataka što rezultira obustavom prijave Prekograničnog korisnika na e-uslugu. Odobravanje ili obustavljanje slanja osobnih podataka Prekogranični korisnik daje za svaku pojedinačnu prijavu na bilo koju uslugu.

MINISTARSTVO UPRAVE Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska	Dokument poslovne specifikacije Protokol rada NIAS-a		
	Projekt: e-Građani	Komponenta: NIAS	Djelokrug: FINA
	Datum: 28.07.2017.	Namjena: Za dionike u projektu	Verzija: 1.5.7 Status: Službeno

4. Organizacijski model sustava – subjekti i uloge

U organizacijskom smislu, NIAS čine sljedeći subjekti sa svojim ulogama:

- Ministarstvo uprave Republike Hrvatske (upravitelj NIAS-a i operater Čvora);
- Financijska agencija (operativno vođenje NIAS-a i Čvora);
- Izdavatelji vjerodajnica (Klijenti);
- Pružatelji elektroničkih usluga (Klijenti);
- Posjednici vjerodajnice (Korisnici);

Prekogranični Izdavatelji vjerodajnica, čijim se vjerodajnicama predstavljaju Prekogranični korisnici nisu subjekti koji direktno komuniciraju s NIAS-om odnosno, nisu Klijenti NIAS-a. Njihova prava i odgovornosti su regulirani nacionalnim pravnim aktima u okviru eIDAS Uredbe.

NIAS na različit način postupa s atributima Korisnika i Prekograničnih korisnika. NIAS upravlja elektroničkim identitetom Korisnika, ali ne upravlja elektroničkim identitetom Prekograničnog korisnika. NIAS u slučaju autentifikacije Prekograničnog korisnika ima ulogu posrednika u prosljeđivanju atributa koje je putem Čvora dobio od Prekograničnih čvorova te od Prekograničnog korisnika ne zahtjeva prihvaćanje Uvjeta korištenja NIAS-a.

4.1 Ministarstvo uprave RH

Temeljem Odluke, Ministarstvo uprave Republike Hrvatske je zaduženo za upravljanje NIAS-om. MURH sudjeluje u upravljanju NIAS-om sukladno Odluci, Ugovoru, ovom Protokolu, Zakonu o državnoj informacijskoj infrastrukturi te drugim aktima koji su doneseni u okviru Projekta e-Građani.

U upravljanju NIAS-om, MURH:

- donosi poslovno-tehničku dokumentaciju vezanu uz rad sustava NIAS i Čvora;
- inicira proces uključivanja e-usluge slanjem Obrasca o postojećim i planiranim e-uslugama u sklopu Programa razvoja elektroničkih usluga u svrhu prijave e-usluge;
- upoznaje potencijalnog izdavatelja vjerodajnice i pružatelja usluge s dokumentima Protokol rada NIAS-a, *Kriteriji za određivanje razine osiguranja kvalitete autentifikacije za Nacionalni identifikacijski i autentifikacijski sustav (NIAS) i eIDAS Uredbom te odgovarajućim provedbenim aktima;*
- definira članove Audit tima prije provođenja audita vjerodajnice;
- sudjeluje u provedbi audita za određivanje razine sigurnosti predmetne vjerodajnice sukladno Kriterijima;
- donosi *Odluku o prihvaćanju i ocjeni razine osiguranja kvalitete autentifikacije za predmetnu vjerodajnicu;*
- izrađuje i donosi *Listu prihvaćenih vjerodajnica, zajedno s Finom temeljem postupka*

MINISTARSTVO UPRAVE Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska	Dokument poslovne specifikacije Protokol rada NIAS-a		
	Projekt: e-Građani	Komponenta: NIAS	Djelokrug: FINA
	Datum: 28.07.2017.	Namjena: Za dionike u projektu	Verzija: 1.5.7 Službeno

uređenog ovim Protokolom;

- potpisuje, zajedno s Finom, testove prihvaćenja nakon provedenih testiranja e-usluga, vjerodajnica u NIAS ili Prekograničnog čvora u Čvor;
- utvrđuje zajedno s Finom način i dinamiku po kojoj će se e-usluge i vjerodajnice uključivati u NIAS;
- utvrđuje zajedno s Finom način i dinamiku po kojoj će Prekogranični čvorovi uključivati u Čvor;
- koordinira poslove javnog objavljivanja e-usluga koje su uključene u NIAS na Središnjem državnom portalu Gov.hr;
- koordinira poslove javnog objavljivanja *Liste prihvaćenih vjerodajnica* na Središnjem državnom portalu Gov.hr;
- donosi upravljačke i operativne odluke u suradnji s Finom koje se tiču rada NIAS-a i Čvora;
- donosi odluku o privremenoj suspenziji e-usluge i/ili autentifikacijskog poslužitelja na strani NIAS-a kao i odluku o njihovom ponovnom uključanju u rad kada budu otklonjeni razlozi suspenzije;
- donosi odluku o privremenoj suspenziji Prekograničnog čvora na strani Čvora kao i odluku o njegovom ponovnom uključanju u rad kada budu otklonjeni razlozi suspenzije;
- koordinira u suradnji s Finom poslove i dinamiku uključivanja Klijenata u NIAS te Prekograničnih čvorova u Čvor;
- potpisuje s Finom i Klijentima odgovarajuće trostrane sporazume/ugovore o uključivanju njihovih e-usluga odnosno vjerodajnica u NIAS;
- osigurava formalno – pravne preduvjete za povezivanje Čvora s Prekograničnim čvorovima;
- obavještava Klijente o promjenama u Protokolu rada NIAS-a kao i u dokumentima relevantnim za provođenje audita.

4.2 Financijska agencija

Fina je temeljem Odluke zadužena za uspostavu i operativno vođenje NIAS-a. Fina, u suradnji s MURH, donosi i provodi operativne odluke o radu NIAS-a i Čvora te regulira način i dinamiku uključivanja e-usluga i vjerodajnica u NIAS kao i uključivanje Prekograničnih čvorova u Čvor.

Zadaće Fine su:

- operativno vođenje i održavanje NIAS-a i Čvora;
- ažuriranje poslovno-tehničke dokumentacije vezanu uz rad sustava NIAS i Čvor u suradnji s MURH;
- operativno provođenje zadataka zajednički definiranih s MURH;
- ispitivanje tehničkih uvjeta za integraciju e-usluge;

MINISTARSTVO UPRAVE Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska	Dokument poslovne specifikacije Protokol rada NIAS-a		
	Projekt: e-Građani	Komponenta: NIAS	Djelokrug: FINA
	Datum: 28.07.2017.	Namjena: Za dionike u projektu	Verzija: 1.5.7 Status: Službeno

- potpisivanje trostranog sporazuma/ugovora s pružateljem e-usluge i MURH;
- provedba integracije e-usluge u testnom okruženju;
- testiranje i verifikacije testiranja integracije e-usluge u testnom okruženju;
- provedba integracije e-usluge u produkcijskom okruženju;
- potpisivanje Potvrde o produkcijskoj integraciji e-usluge u NIAS na temelju *Naloga za integraciju IT sustava*;
- sudjelovanje u provedbi audita, po nalogu MURH, za određivanje razine sigurnosti predmetne vjerodajnice te izrada dokumenta *Mišljenje Audit tima o razini osiguranja kvalitete autentifikacije predmetne vjerodajnice*, u suradnji s MURH;
- priprema dokumenta, na podlozi mišljenja Audit tima, kojim MURH donosi *Odluku o prihvatanju i ocjeni razine osiguranja kvalitete autentifikacije za predmetnu vjerodajnicu*;
- potpisivanje trostranog sporazuma/ugovora s izdavateljem vjerodajnice i MURH;
- provedba integracije vjerodajnice u testnom okruženju;
- testiranje i verifikacije testiranja integracije vjerodajnice u testnom okruženju;
- provedba integracije vjerodajnice u produkcijskom okruženju;
- potpisivanje Potvrde o produkcijskoj integraciji vjerodajnice na temelju *Naloga za integraciju IT sustava*;
- provedba integracije Čvora i Prekograničnog čvora u testnoj okolini;
- testiranje i verifikacije testiranja integracije Prekograničnog čvora u testnom okruženju;
- provedba integracije Prekograničnog čvora u produkcijskom okruženju Čvora;
- potpisivanje Potvrde o produkcijskoj integraciji Čvora na temelju *Naloga za integraciju IT sustava*;
- održavanje i nadzor rada NIAS-a;
- provođenje privremene suspenzije e-usluge i/ili autentifikacijskog poslužitelja na strani NIAS-a temeljem odluke MURH-a;
- obustava privremene suspenzije, odnosno ponovno uključivanje e-usluge i/ili autentifikacijskog poslužitelja na strani NIAS-a temeljem *Naloga za integraciju IT sustava u NIAS* od strane MURH-a;
- uspostava jedinstvene točke u postupku prijave Korisnika i Prekograničnih korisnika na e-usluge;
- podrška za Korisnike NIAS-a, usluge mojID i vjerodajnice ePASS;
- podrška za Klijente sustava NIAS - Izdavatelje vjerodajnica i Pružatelje e-usluga.

MINISTARSTVO UPRAVE Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska	Dokument poslovne specifikacije Protokol rada NIAS-a		
	Projekt: e-Građani	Komponenta: NIAS	Djelokrug: FINA
	Datum: 28.07.2017.	Namjena: Za dionike u projektu	Verzija: 1.5.7 Službeno

4.3 Pružatelj elektroničke usluge – klijent NIAS-a

Pružatelj e-usluge je tijelo javne vlasti u Republici Hrvatskoj koje unutar svoje nadležnosti pruža odgovarajuću e-uslugu. Jedan Pružatelj e-usluga može biti vlasnik više e-usluga uključenih u NIAS. NIAS s Pružateljem e-usluge razmjenjuje podatke na razini pojedinačne e-usluge za potrebe pristupa Korisnika toj e-usluzi.

4.3.1 Proces integracije e-usluge

Proces integracije e-usluge u NIAS se odvija na sljedeći način:

- Pružatelj e-usluge popunjava sve rubrike Obrasca *Programa razvoja elektroničkih usluga - PRILOG 1 - Obrazac o postojećim i planiranim e-uslugama*⁽¹⁾ (dalje: *Obrazac*) i šalje ga u MURH. Originalni primjerak obrasca se dostavlja MURH-u;
- MURH kopiju ovjerenog Obrasca dostavlja Fini čime se inicira proces integracije e-usluge; Fina na temelju dostavljenih podataka, kontaktira Pružatelja e-usluge sa svrhom utvrđivanja tehničko-tehnološke spremnosti Pružatelja e-usluge za integraciju s NIAS-om;
- Ukoliko se utvrdi da je integracija s NIAS-om izvediva, Fina pokreće postupak integracije za one e-usluge za koje MURH odluči da nije potrebno sklapati trostrani sporazum. Kada MURH odluči da je u vezi s pružanjem e-usluge potrebno sklopiti trostrani sporazum, prije pokretanja postupka integracije e-usluge na NIAS potpisuje se trostrani sporazum/ugovor između Pružatelja e-usluge, Fine i MURH te se izrađuje operativni plan integracije e-usluge.
- Fina Pružatelju e-usluge, dostavlja *Tehničku specifikaciju za integraciju e-usluge* te osigurava tehničku podršku u tom procesu;
- Pružatelj e-usluge osigurava sve tehničke preduvjete za integraciju (izgradnja e-usluge, nabavka i ugradnja aplikativnih i poslužiteljskih certifikata za testnu i produkciju okolinu, ugradnja/razvoj integracijskih modula i dr.);
- Integracija e-usluge i NIAS-a najprije se provodi u testnoj okolini na kojoj se obavljaju sva potrebna testiranja. Nakon uspješnog testiranja, Fina, Pružatelj e-usluge i MURH potpisuju *Potvrdu testa prihvaćanja*;
- Integracija e-usluge i NIAS-a u produkcijskoj okolini se provodi nakon što MURH uputi Fini *Nalog za integraciju IT sustava u NIAS te potvrdu o njegovoj produkcijskoj spremnosti*. Odmah po provedenoj integraciji u produkcijskoj okolini, u istom *Nalogu*, Fina i Pružatelj e-usluge potpisuju *Potvrdu o produkcijskoj integraciji* koju MURH verificira;
- MURH koordinira javnu objavu integracije e-usluge s NIAS-om na Središnjem državnom portalu Gov.hr.

⁽¹⁾ Obrazac o postojećim i planiranim e-uslugama je objavljen na:
<https://gov.hr/e-gradjani/za-institucije-u-projektu/1552>

MINISTARSTVO UPRAVE Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska	Dokument poslovne specifikacije Protokol rada NIAS-a		
	Projekt: e-Građani	Komponenta: NIAS	Djelokrug: FINA
	Datum: 28.07.2017.	Namjena: Za dionike u projektu	Verzija: 1.5.7 Status: Službeno

4.3.2 Prava i odgovornosti

- 1) Fina je obvezna održavati povezanost i funkcionalnost e-usluge integrirane u NIAS koliko bude važio Ugovor (uključujući i njegovo produženo važenje).
- 2) Trostrani sporazum/ugovor iz točke 4.3.1 obvezuje Finu onoliko koliko bude važio Ugovor (uključujući i njegovo produženo važenje). MURH će pravodobno obavijestiti Pružatelja e-usluge o prestanku važenja sporazuma zbog prestanka važenja Ugovora.
- 3) U slučaju prestanka Ugovora, Fina ne odgovara za posljedice toga prestanka na strani MURH, Klijenata i Korisnika, osim kada je do prestanka važenja Ugovora došlo jednostranim raskidom od strane Vlade Republike Hrvatske zbog događaja/okolnosti za koje odgovara Fina.
- 4) U slučaju prestanka Ugovora, Fina ne odgovara za posljedice prestanka sporazuma na strani MURH, Klijenata i Korisnika, osim kada je do prestanka važenja Ugovora došlo jednostranim raskidom od strane Vlade Republike Hrvatske zbog događaja/okolnosti za koje odgovara Fina.
- 5) Verifikacijom Potvrde o produkcijskoj integraciji u NIAS od strane MURH, u okviru *Naloga za integraciju IT sustava u NIAS te potvrde o njegovoj produkcijskoj spremnosti*, e-usluga određenog Pružatelja je formalno uključena u NIAS. MURH će osigurati da se navedena činjenica objavi na Središnjem državnom portalu.
- 6) Fina, kao operativni voditelj NIAS-a, nije odgovorna za postupanje Pružatelja e-usluge glede korištenja podataka Korisnika koje mu NIAS dostavi za potrebe prijave na e-uslugu.
- 7) Fina, kao operativni voditelj NIAS-a, nije odgovorna Pružatelju e-usluge za pristup e-usluzi vjerodajnicom Korisnika ili Prekograničnog korisnika koju neovlašteno koristi druga osoba.
- 8) Fina, kao operativni voditelj NIAS-a, nije odgovorna za kvalitetu e-usluge i pouzdanost podataka koji se obrađuju i prikazuju u e-usluzi.
- 9) Fina ne odgovara za postupak odobravanja pristupa Korisnika ili Prekograničnog korisnika na e-uslugu nakon postupka autentifikacije putem NIAS-a.
- 10) NIAS je obvezan Pružatelju e-usluge prilikom autentifikacije Korisnika ili Prekograničnog korisnika proslijediti podatke na način opisan u točki 5.3 SAML poruke.
- 11) Pružatelj e-usluge ocjenjuje razinu rizika te samostalno izgrađuje sustav autorizacije za pristup svojim resursima. Pružatelj e-usluge je odgovoran za izgradnju informacijsko-tehničkog sustava na strani e-usluge do stupnja spremnosti integracije u NIAS.
- 12) Pružatelj e-usluge je odgovoran za zaštitu komunikacijskog kanala između e-usluge i Korisnika ili Prekograničnog korisnika.
- 13) E-usluga obvezna je dopustiti prijavu Korisnika ili Prekograničnog korisnika koji se autentificira vjerodajnicom više razine sigurnosti od one koja je definirana kao minimalna za pristup e-usluzi.
- 14) Pružatelj e-usluge sam definira trajanje sjednice po kojoj je korisnik prijavljen. Ukoliko

MINISTARSTVO UPRAVE Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska	Dokument poslovne specifikacije Protokol rada NIAS-a		
	Projekt: e-Građani	Komponenta: NIAS	Djelokrug: FINA
	Datum: 28.07.2017.	Namjena: Za dionike u projektu	Verzija: 1.5.7 Službeno

Korisnik ili Prekogranični korisnik nije aktivan na stranicama e-usluge, e-usluga će napraviti njegovu odjavu po isteku trajanja sjednice.

- 15) Pružatelj e-usluge će za e-uslugu uključenu u NIAS na svojim web stranicama objaviti podatke za kontakt putem kojih će Korisnicima ili Prekograničnim korisnicima pružati podršku. Pružatelj e-usluge je obavezan putem Obrasca pravovremeno obavijestiti Finu i MURH o svim promjenama koje namjerava napraviti na svojoj strani, a koje su uzete u obzir prilikom integracije i relevantne su za kvalitetu uspostavljene integracije.
- 16) Pružatelj e-usluge je obavezan najaviti MURH-u i Fini planiranu nedostupnost e-usluge najmanje 5 (pet) radnih dana ranije te je dužan na stranicu e-usluge o istome staviti odgovarajuću obavijest za korisnike koja, pored ostaloga, treba sadržavati očekivano razdoblje nedostupnosti (datum i sat kao i trajanje) te razlog nedostupnosti (npr. preventivno tehničko održavanje ili sl.).
- 17) Ukoliko se uoče nepravilnosti u radu e-usluge, Pružatelj e-usluge je obavezan odmah se očitovati MURH-u i Fini u uzroku nepravilnosti i roku njezinog otklanjanja. MURH će temeljem očitovanja odlučiti može li e-usluga ostati integrirana u NIAS ili će se pokrenuti postupak za privremenu suspenziju e-usluge zbog potencijalnog rizika za sigurnosti sustava i u vezi s tim će zatražiti odgovarajuće postupanje Fine.
- 18) Fina je ovlaštena po nalogu MURH-a iz NIAS-a isključiti e-uslugu/Pružatelja e-usluge za koje se utvrdi da u svom radu ne poštuje odredbe ovoga Protokola ili da njihovo postupanje sigurnosno ugrožava NIAS.
- 19) Pružatelj e-usluge može iz sigurnosnih razloga privremeno obustaviti dostupnost e-usluge. Pružatelj e-usluge će odmah o suspenziji e-usluge obavijestiti MURH i Finu te navesti razloge suspenzije e-usluge.
- 20) Pružatelj e-usluge je obavezan o suspenziji e-usluge obavijestiti korisnika na stranicama e-usluge.
- 21) Pružatelj usluga je obavezan odmah po otklanjanju poteškoća u radu e-usluge očitovati se MURH-u o uzroku zbog kojeg je provedena suspenzija te o mjerama koje su poduzete kako bi s one otklonile.
- 22) E-usluga može biti ponovno integrirana u NIAS ukoliko MURH utvrdi da je uklonjen razlog suspenzije. MURH će Fini poslati *Nalog za integraciju IT sustava u NIAS te potvrdu o njegovoj produkcijskoj spremnosti*. Odmah po provedenoj integraciji u produkcijskoj okolini, u istom Nalogu, Fina i Pružatelj e-usluge potpisuju *Potvrdu o produkcijskoj integraciji* koju MURH verificira.

4.3.3 Tehnička integracija e-usluge u NIAS

Za potrebu provedbe integracije e-usluge, Pružatelj e-usluge će dobiti *Tehničku specifikaciju za integraciju e-usluge*.

Tehnička integracija e-usluge (koja se nalazi na uslužnom poslužitelju Pružatelja e-usluge) s NIAS-om obavlja se na način da Pružatelj e-usluge pribavi odgovarajući aplikacijski i poslužiteljski X509 certifikat za e-uslugu te da implementira SAML protokol kojim se

MINISTARSTVO UPRAVE Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska	Dokument poslovne specifikacije Protokol rada NIAS-a		
	Projekt: e-Građani	Komponenta: NIAS	Djelokrug: FINA
	Datum: 28.07.2017.	Namjena: Za dionike u projektu	Verzija: 1.5.7 Status: Službeno

ostvaruje komunikacija između uslužnog poslužitelja i NIAS-a.

Aplikacijski X509 certifikat osigurava sigurnu razmjenu podataka između NIAS-a i e-usluge. Javni ključ tog X509 certifikata mora biti dostupan NIAS-u. Na isti način, javni ključ NIAS-ovog poslužiteljskog X509 certifikata mora biti dostupan e-usluzi. Razmjena certifikata obavlja se prije početka integracije e-usluge s NIAS-om.

Za implementaciju SAML protokola, Pružatelj e-usluge može koristiti NIAS-ov integracijski modul koji sadrži programske biblioteke za različite razvojne platforme ili može izraditi vlastite biblioteke koje podržavaju SAML standard i sadrže logiku kojom se ostvaruje veza između dva sustava. Biblioteke za komunikaciju s NIAS-om sadrže niz funkcionalnosti pomoću kojih se šalje zahtjev za SAML porukama te se prima odgovor na taj isti zahtjev, kao i funkcionalnosti pomoću kojih se dohvaćaju korisne informacije iz odgovora na zahtjev za SAML porukom. Integracijski modul NIAS-a se isporučuje kao predložak kojeg Pružatelj e-usluge prilagođava specifičnostima svojeg sustava te ga nadalje samostalno održava.

Pružatelj e-usluge unutar svojeg sustava treba stvoriti web stranicu koja će mu služiti za slanje zahtjeva za SAML porukom te za zaprimanje odgovora na taj zahtjev.

Prije postupka integracije, Pružatelj e-usluge dostavlja URL web stranice na kojoj je dostupna e-usluga koja se integrira i URL za odjavu, minimalnu razinu sigurnosti, podatke o aplikativnom certifikatu te o namjeni korištenja za građane koji pristupaju vjerodajnicom iz Republike Hrvatske i/ili EU/EEA zemalja.

Postupak integracije za potrebe testiranja se radi na način da se e-usluga integrira sa testno-prezentacijskim sustavom NIAS. Svi uspješno provedeni testovi integracije se verificiraju kroz *Potvrdu testa prihvatanja*.

Postupak produkcijske integracije se radi na način da Pružatelj usluge e-uslugu integrira sa produkcijskim sustavom NIAS. Pri tome se sa obje strane koriste produkcijski aplikacijski X509 certifikati.

4.4 Izdavatelj vjerodajnice – klijent NIAS-a

Izdavatelj vjerodajnice pruža uslugu autentifikacije korisnika, odnosno potvrdu valjanosti i validnosti korištene vjerodajnice. Izdavatelj vjerodajnice može imati jednu ili više vjerodajnica integriranih u NIAS.

4.4.1 Proces integracije vjerodajnice

Proces integracije vjerodajnice u NIAS može inicirati sam Izdavatelj vjerodajnice ili MURH.

Proces integracije vjerodajnice u NIAS se odvija na sljedeći način:

- Izdavatelj vjerodajnice podnosi MURH-u pisanu zamolbu za uključivanje svoje vjerodajnice na *Listu prihvaćenih vjerodajnica*;
 - Ukoliko zamolbu nađe osnovanom, MURH istu, zajedno sa svom zaprimljenom dokumentacijom prosljeđuje Fini u svrhu provedbe snimke stanja za utvrđivanje tehničko-tehnološke spremnosti za integraciju s NIAS-

MINISTARSTVO UPRAVE Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska	Dokument poslovne specifikacije Protokol rada NIAS-a		
	Projekt: e-Građani	Komponenta: NIAS	Djelokrug: FINA
	Datum: 28.07.2017.	Namjena: Za dionike u projektu	Verzija: 1.5.7 Službeno

om;

- MURH po nalogu saziva Audit tim za procjenu razine osiguranja kvalitete autentifikacije za vjerodajnicu tog izdavatelja;
- Audit tim, na temelju dostavljenih podataka, kontaktira Izdavatelja vjerodajnice i u dogovoru s njim izrađuje plan audita te provodi proceduru audita na lokaciji izdavatelja, nakon čega izrađuje dokument *Mišljenje Audit tima o razini osiguranja kvalitete autentifikacije za predmetnu vjerodajnicu*, koje dostavlja MURH;
- Ukoliko se snimkom stanja utvrdi da je integracija s NIAS-om izvediva i *Mišljenje Audit tima* bude prihvaćeno od strane MURH, MURH donosi konačnu *Odluku o prihvaćanju i ocjeni razine za predmetnu vjerodajnicu*;
- Nakon donošenja Odluke o prihvaćanju predmetne vjerodajnice potpisuje se trostrani sporazum između MURH, Izdavatelja vjerodajnice i Fina s Izdavateljem vjerodajnice za kojeg MURH kao upravitelj državne informacijske infrastrukture to zahtijeva te se izrađuje operativni plan za integraciju vjerodajnice u sustav NIAS. Izdavatelj vjerodajnice, za kojeg MURH kao upravitelj državne informacijske infrastrukture ne zahtjeva potpisivanje trostranog sporazuma, dužan je po ovlaštenoj osoba koja predstavlja Izdavatelja vjerodajnice pisanom izjavom potvrditi da je upoznat s obvezama iz Zakona o državnoj informacijskoj infrastrukturi, Uredbe o organizacijskim i tehničkim standardima za povezivanje na državnu informacijsku infrastrukturu, Protokola rada NIAS-a kao i s dokumentima koji su relevantni za provođenje audita. Po jedan primjerak pisane izjave se dostavlja MURH-u i Fini.
- Fina Izdavatelju vjerodajnice dostavlja *Tehničku specifikaciju za integraciju vjerodajnice* te mu osigurava tehničku podršku u procesu integracije;
- Izdavatelj vjerodajnice osigurava sve tehničke preduvjete za integraciju svoje vjerodajnice u sustav NIAS (izgradnja servisa za autentifikaciju vjerodajnice, nabavka i ugradnja aplikativnih i poslužiteljskih certifikata za testnu i produkciju okolinu, ugradnja/razvoj integracijskih modula i dr.);
- Integracija vjerodajnice i NIAS-a najprije se provodi u testnoj okolini na kojoj se obavljaju sva potrebna testiranja. Nakon uspješnog testiranja, Fina, Izdavatelj vjerodajnice i MURH potpisuju *Potvrdu testa prihvaćanja*.
- Integracija vjerodajnice i NIAS-a u produkcijskoj okolini se provodi nakon što MURH Fini uputi *Nalog za integraciju IT sustava u NIAS te potvrdu o njegovoj produkcijskoj spremnosti*. Odmah po provedenoj integraciji u produkcijskoj okolini, u istom *Nalogu*, Fina i Izdavatelj vjerodajnice potpisuju *Potvrdu o produkcijskoj integraciji* koju MURH verificira;
- MURH koordinira objavu integracije vjerodajnice u NIAS na Središnjem državnom portalu Gov.hr.

4.4.2 Prava i odgovornosti

- 1) Trostrani sporazum/ugovor iz točke 4.4.1 obvezuje Finu onoliko koliko bude važio

MINISTARSTVO UPRAVE Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska	Dokument poslovne specifikacije Protokol rada NIAS-a		
	Projekt: e-Građani	Komponenta: NIAS	Djelokrug: FINA
	Datum: 28.07.2017.	Namjena: Za dionike u projektu	Verzija: 1.5.7 Status: Službeno

Ugovor (uključujući i njegovo produženo važenje). MURH će pravodobno obavijestiti Izdavatelja vjerodajnice o prestanku važenja sporazuma zbog prestanka važenja Ugovora.

- 2) U slučaju prestanka Ugovora, Fina ne odgovara za posljedice toga prestanka na strani MURH, Klijenata i Korisnika, osim kada je do prestanka važenja Ugovora došlo jednostranim raskidom od strane Vlade Republike Hrvatske zbog događaja/okolnosti za koje odgovara Fina.
- 3) U slučaju prestanka Ugovora, Fina ne odgovara za posljedice prestanka sporazuma na strani MURH, Klijenata i Korisnika, osim kada je do prestanka važenja Ugovora došlo jednostranim raskidom od strane Vlade Republike Hrvatske zbog događaja/okolnosti za koje odgovara Fina.
- 4) Fina će Izdavatelju vjerodajnice s kojim je sklopljen trostrani sporazum, odnosno za kojeg je zaprimila pisanu izjavu dostaviti *Tehničku specifikaciju za integraciju vjerodajnice*. Fina će s Izdavateljem vjerodajnica provesti potrebnu integraciju u testnoj okolini, a nakon uspješnog testiranja potpisat će *Potvrdu testa prihvatanja* o čemu će Fina obavijestiti MURH.
- 5) MURH će Fini poslati *Nalog za integraciju IT sustava u NIAS te potvrdu o njegovoj produkcijskoj spremnosti*. Odmah po provedenoj integraciji u produkcijskoj okolini, u istom Nalogu, Fina i Izdavatelj vjerodajnice potpisuju *Potvrdu o produkcijskoj integraciji* koju MURH verificira.
- 6) Verifikacijom Potvrde o produkcijskoj integraciji u NIAS od strane MURH, u okviru *Naloga za Integraciju IT sustava u NIAS te potvrde o njegovoj produkcijskoj spremnosti*, vjerodajnica određenog Izdavatelja je formalno uključena u NIAS. MURH će osigurati da se navedena činjenica objavi na Središnjem državnom portalu.
- 7) Izdavatelj vjerodajnice koja je prihvaćena u NIAS nadležan je za: održavanje podataka potrebnih kako bi se Korisnik autentificirao, provođenje definiranih pravila i procedura za osiguranje informacijskog integriteta, konzistentnosti i vjerodostojnosti sadržaja podataka koje koristi u procesu autentifikacije.
- 8) Izdavatelj vjerodajnice je odgovoran za zaštitu komunikacijskog kanala između autentifikacijskog poslužitelja i Korisnika.
- 9) Izdavatelj vjerodajnice koja je prihvaćena u NIAS će NIAS-u sa svog autentifikacijskog poslužitelja osigurati stalnu dostupnost pouzdanih podataka o validnosti i valjanosti izdane vjerodajnice.
- 10) Izdavatelj vjerodajnice je obavezan najaviti MURH-u i Fini planiranu nedostupnost autentifikacijskog poslužitelja najmanje 5 (pet) radnih dana ranije te je dužan na stranicama za autentifikaciju o istome staviti odgovarajuću obavijest za korisnike koja pored ostaloga treba sadržavati očekivano razdoblje nedostupnosti (datum i sat kao i trajanje) te razlog nedostupnosti (npr. preventivno tehničko održavanje).
- 11) Po saznanju iz bilo kojeg izvora o nepravilnostima u radu njegove vjerodajnice, Izdavatelj vjerodajnice je obavezan odmah se očitovati MURH-u i Fini u uzroku nepravilnosti i roku njezinog otklanjanja. MURH će temeljem očitovanja odlučiti ostaje li

MINISTARSTVO UPRAVE Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska	Dokument poslovne specifikacije Protokol rada NIAS-a		
	Projekt: e-Građani	Komponenta: NIAS	Djelokrug: FINA
	Datum: 28.07.2017.	Namjena: Za dionike u projektu	Verzija: 1.5.7 Službeno

vjerodajnica integrirana u NIAS ili će se pokrenuti postupak za suspenziju vjerodajnice zbog potencijalnog rizika za sigurnosti sustava.

- 12) Izdavatelj vjerodajnice je obvezan pravovremeno obavijestiti Finu i MURH o svim promjenama koje namjerava napraviti na svojoj strani, a koje su uzete u obzir prilikom integracije i relevantne su za kvalitetu uspostavljene integracije.
- 13) Izdavatelj vjerodajnice je obvezan odmah obavijestiti Finu i MURH o izvanrednim promjenama koje su se dogodile nad revidiranim točkama za ocjenu razine sigurnosti vjerodajnice, a naročito u slučaju neovlaštenog pristupa podacima ili ugroze bilo koje komponente koja jamči definiranu sigurnost sustava.
- 14) Fina i/ili MURH mogu zatražiti u bilo koje doba reviziju ocjene razine sigurnosti vjerodajnice. Ukoliko Fina ima saznanja ili osnovanu sumnju da Izdavatelj vjerodajnice ne provodi mjere relevantne za osiguranje razine sigurnosti vjerodajnice, o tome će obavijestiti MURH te odmah zatražiti reviziju ocjene sigurnosti.
- 15) Ukoliko Izdavatelj vjerodajnice smatra da je nadogradnjom sustava i poboljšanjem procesa izdavanja vjerodajnica stekao uvjete za povećanje razine sigurnosti vjerodajnice, putem MURH može zatražiti reviziju ocjene razine sigurnosti vjerodajnice.
- 16) Svu dokumentaciju koju je Izdavatelj vjerodajnice dostavio za potrebe audit procedure radi procjene razine sigurnosti vjerodajnice, Fina će koristiti isključivo u te svrhe.
- 17) Fina ne odgovara za posljedice grešaka i propusta Izdavatelja vjerodajnica u postupku izdavanja vjerodajnica (npr. kod utvrđivanja identiteta Korisnika, kod utvrđivanja točnosti i cjelovitosti podataka o Korisniku te kod povezivanja podataka o Korisniku s vjerodajnicom izdanom Korisniku) koje se pojave u NIAS-u, osim kada je vjerodajnice sama izdala kao ovlaštenu Izdavatelj vjerodajnica.
- 18) Fina ne odgovara ako NIAS-u ili e-usluzi pristupi Korisnik s vjerodajnicom pri čijem izdavanju je bilo grešaka i/ili propusta Izdavatelja vjerodajnice, osim kada je vjerodajnicu sama izdala kao ovlaštenu Izdavatelj vjerodajnica.
- 19) Izdavatelj vjerodajnica će za vjerodajnicu uključenu u NIAS objaviti na svojim web stranicama podatke za kontakt putem kojih će krajnjim korisnicima pružati podršku vezano uz postupak izdavanja vjerodajnice te uslugu potvrde valjanosti i validnosti izdane vjerodajnice.
- 20) Fina je ovlaštena po nalogu MURH-a iz NIAS-a isključiti vjerodajnicu za koju se utvrdi da u svom radu ne poštuju odredbe ovoga Protokola ili da njihovo postupanje sigurnosno ugrožava NIAS.
- 21) Izdavatelj vjerodajnice može iz sigurnosnih razloga privremeno obustaviti dostupnost autentifikacijskog poslužitelja. Izdavatelj vjerodajnice će odmah obavijestiti MURH i Finu o suspenziji autentifikacijskog poslužitelja te navesti razloge suspenzije.
- 22) Izdavatelj vjerodajnice je obavezan o suspenziji autentifikacijskog poslužitelja obavijestiti korisnika na stranicama za unos vjerodajnice.
- 23) Izdavatelj vjerodajnice je obavezan odmah po otklanjanju poteškoća u procesu autentifikacije očitovati se MURH-u o uzroku zbog kojeg je provedena suspenzija te o

MINISTARSTVO UPRAVE Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska	Dokument poslovne specifikacije Protokol rada NIAS-a		
	Projekt: e-Građani	Komponenta: NIAS	Djelokrug: FINA
	Datum: 28.07.2017.	Namjena: Za dionike u projektu	Verzija: 1.5.7 Status: Službeno

mjerama koje su poduzete kako bi s one otklonile.

- 24) Autentifikacijski poslužitelj može biti ponovno integriran u NIAS ukoliko MURH utvrdi da je uklonjen razlog suspenzije. MURH će Fini poslati Nalog za integraciju IT sustava u NIAS te potvrdu o njegovoj produkcijskoj spremnosti. Odmah po provedenoj integraciji u produkcijskoj okolini, u istom Nalogu, Fina i Izdavatelj vjerodajnice potpisuju Potvrdu o produkcijskoj integraciji koju MURH verificira.

4.4.3 Tehnička integracija vjerodajnice u NIAS

Za postupak integracije nove vjerodajnice u NIAS, Izdavatelj vjerodajnice će dobiti Tehničku specifikaciju za integraciju vjerodajnice.

Izdavatelj vjerodajnice, koji sklopi trostrani sporazum s Finom i MURH-om, može integrirati svoj autentifikacijski poslužitelj s NIAS-om.

Tehnička integracija autentifikacijskog poslužitelja Izdavatelja vjerodajnice s NIAS-om obavlja se na način da Izdavatelj vjerodajnice pribavi odgovarajući aplikacijski i poslužiteljski X509 certifikat za autentifikacijski poslužitelj te da implementira SAML protokol kojim se ostvaruje komunikacija između autentifikacijskog poslužitelja i NIAS-a.

Za implementaciju SAML protokola Izdavatelj vjerodajnice može koristiti NIAS-ov integracijski modul koji sadrži programske biblioteke za različite razvojne platforme ili može izraditi vlastite biblioteke koje podržavaju SAML standard i sadrže logiku kojom se ostvaruje veza između dva sustava. Biblioteke za komunikaciju s NIAS-om sadrže niz funkcionalnosti pomoću kojih se šalje zahtjev za SAML porukama te prima odgovor na taj isti zahtjev kao i funkcionalnosti pomoću kojih se dohvaćaju korisne informacije iz odgovora na zahtjev za SAML porukom. Integracijski modul NIAS-a se isporučuje kao predložak kojeg Izdavatelj vjerodajnice prilagođava specifičnostima svojeg sustava te ga nadalje samostalno održava.

Prije postupka integracije, Izdavatelj vjerodajnice dostavlja URL web stranice na kojoj je dostupan autentifikacijski poslužitelj Izdavatelja vjerodajnice koji se integrira te podatke o aplikativnom certifikatu.

Postupak integracije za potrebe testiranja se radi na način da Izdavatelj vjerodajnice integrira autentifikacijski poslužitelj sa testno-prezentacijskim sustavom NIAS. Svi uspješno provedeni testovi integracije se verificiraju kroz Potvrde testa prihvaćanja.

Postupak produkcijske integracije se radi na način da Izdavatelj vjerodajnice integrira autentifikacijski poslužitelj sa produkcijskim sustavom NIAS. Pri tome se sa obje strane koriste produkcijski aplikacijski X509 certifikati.

Nakon uspješne integracije, korisnici vjerodajnice koja je integrirana u NIAS mogu koristiti novu vjerodajnicu posredstvom NIAS-a.

4.5 Korisnik NIAS-a

- 1) Korisnik je građanin fizička osoba koja putem NIAS-a pristupa e-usluzi.
- 2) Svaki Korisnik ima u okviru NIAS-a jedinstveni elektronički identitet kojim se koristi u

MINISTARSTVO UPRAVE Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska	Dokument poslovne specifikacije Protokol rada NIAS-a		
	Projekt: e-Građani	Komponenta: NIAS	Djelokrug: FINA
	Datum: 28.07.2017.	Namjena: Za dionike u projektu	Verzija: 1.5.7 Službeno

pristupu elektroničkim uslugama, odnosno u elektroničkoj komunikaciji s javnim sektorom.

- 3) Korisnik svoju vjerodajnicu koristi kao sredstvo za dokazivanje svojeg e-identiteta. Korisnik prema slobodnom izboru može koristiti više vjerodajnica uključenih u NIAS.
- 4) Korisnik je odgovoran za savjesnu uporabu i čuvanje svoje vjerodajnice. Upravitelj (MURH) i operativni voditelj NIAS-a (Fina) ne snose odgovornost za štetu nastalu nesavjesnom uporabom i neodgovarajućim čuvanjem vjerodajnice.
- 5) NIAS u procesu prijave na e-uslugu Korisniku omogućava uvid u skup osobnih podataka koje o njemu zahtijeva Pružatelj e-usluge za potrebu prijave na e-uslugu. Korisnik može obustaviti slanje tih podataka što rezultira obustavom prijave Korisnika na e-uslugu. Odobravanje ili obustavljanje slanja osobnih podataka se može dati za svaku pojedinačnu prijavu na bilo koju uslugu. Odobravanje slanja osobnih podataka može dati jednokratno za sve buduće prijave na određenu uslugu kroz uslugu mojID čime se Korisniku olakšava proces prijave na usluge od povjerenja. Upravitelj (MURH) i operativni voditelj NIAS-a (Fina) ne snose odgovornost ako Pružatelj e-usluge odbije pristup Korisniku na temelju dostavljenih podataka.
- 6) Korisnik vjerodajnicu može zatražiti kod Izdavatelja vjerodajnice sukladno pravilima izdavanja vjerodajnice. Informacije o vjerodajnicama prihvaćenim u NIAS te njihovim Izdavateljima i načinu ishodovanja vjerodajnice su objavljene na Središnjem državnom portalu Gov.hr.
- 7) Sve uvjete korištenja vjerodajnice korisnik regulira s Izdavateljem vjerodajnice, uključujući i radnje koje su u vezi sa zloporabom ili sumnjom na zloporabu vjerodajnice.
- 8) Korisnik za pristup e-usluzi putem NIAS-a treba imati pristup internetu i neki od najčešće korištenih internet preglednika kao što su npr. Internet Explorer, Google Chrome, Mozilla Firefox, Opera ili dr.
- 9) Brzina i kvaliteta internetske veze mogu utjecati na dostupnost NIAS-a, odnosno e-usluge za što Fina i Pružatelj e-usluge ne odgovaraju.
- 10) Korisnici prilikom prve autentifikacije putem NIAS-a obvezno pristaju on line putem na Uvjete korištenja NIAS-a. Korisniku koji pristupa NIAS-u i/ili e-usluzi putem NIAS-a, a koji ne pristaje na Uvjete korištenja NIAS-a, ne dozvoljava se korištenje NIAS-a i/ili pristup e-usluzi putem NIAS-a.
- 11) Prihvaćanjem Uvjeta korištenja NIAS-a, Korisnik daje ovlaštenje NIAS-u da za potrebe pristupa Korisnika nekoj e-usluzi proslijeđuje zatraženi skup osobnih podataka Korisnika iz Evidencije OIB-ima koje za potrebe autentifikacije Korisnika zatraži e-usluga i da iste podatke obrađuje za potrebe vođenja NIAS-a.
- 12) MURH kao upravitelj NIAS-a i Fina kao operativni voditelj jamče Korisniku da će se njegovi osobni podaci koristiti sukladno propisima koji uređuju zaštitu osobnih podataka i da integritet i povjerljivost tih podataka ni na koji način neće biti narušeni.

MINISTARSTVO UPRAVE Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska	Dokument poslovne specifikacije Protokol rada NIAS-a		
	Projekt: e-Građani	Komponenta: NIAS	Djelokrug: FINA
	Datum: 28.07.2017.	Namjena: Za dionike u projektu	Verzija: 1.5.7 Status: Službeno

4.6 Fina kao Izdavatelj vjerodajnica

Fina za potrebe projekta e-Građani izdaje vjerodajnicu ePASS tipa „korisničko ime/lozinka“ koja je integrirana u sustav NIAS te prema definiranoj proceduri uvrštena u *Listu prihvaćenih vjerodajnica*.

Proces integracije vjerodajnica kojima je izdavatelj Fina, obavlja se prema proceduri opisanoj u točki 4.4. *Izdavatelj vjerodajnice*, uz sljedeće iznimke:

- snimka stanja će biti napravljena prije podnošenja pisane zamolbe za uključivanje takve vjerodajnice na *Listu prihvaćenih vjerodajnica*;
- umjesto trostranog sporazuma, potpisuje se dvostrani sporazum između Fine i MURH.

Procesom integracije vjerodajnice koju izdaje Fina koordinira MURH. Po obavljenoj integraciji vjerodajnice, MURH će osigurati da se navedene činjenice objave na Središnjem državnom portalu.

4.7 Prihvat podataka o korisničkim računima drugih izdavatelja vjerodajnica u središnji sustav ePASS

Pružatelji e-usluga koji izdaju vjerodajnice tipa korisničko ime/lozinka za potrebe pristupa svojim e-uslugama (dalje: Izdavatelj vjerodajnica za vlastite e-usluge) mogu predložiti MURH da se njihovi podaci o otvorenim korisničkim računima prihvate u središnji sustav za izdavanje korisničkog imena i lozinke kojeg je Fina uspostavila i vodi za potrebe projekta e-Građani. Prihvat korisničkih podataka u sustav ePASS obaviti će se jednokratno te isključivo sa svrhom izdavanja nove vjerodajnice tipa korisničko ime/lozinka koju izdaje Fina za potrebe projekta e-Građani (dalje: vjerodajnica ePASS), a prema proceduri opisanoj u točki 4.4.1 *Proces integracije vjerodajnice*, uz sljedeće iznimke:

- zamolba koju Izdavatelj vjerodajnice za vlastite e-usluge podnosi prema MURH-u, odnosi se na prihvat u sustav ePASS umjesto u NIAS;
- nakon potpisivanja trostranog sporazuma, Izdavatelju vjerodajnica za vlastite e-usluge ne uručuje se Tehnička specifikacija za integraciju vjerodajnice u NIAS, nego tehnička pravila za pripremu, prihvat i kontrolu ispravnosti podataka o korisničkim računima.

Uvjeti koje mora ispuniti Izdavatelj vjerodajnica za vlastite e-usluge radi prihvata korisničkih podataka u sustav ePASS su sljedeći:

- razina sigurnosti postojeće vjerodajnice korisničko ime/lozinka mora udovoljiti zahtjevima koji se traže za Razinu 2 (točka 2.5 *Vjerodajnice i razine osiguranja kvalitete autentifikacije*), a što se utvrđuje procesom audita uz donošenje *Odluke o prihvaćanju i ocjeni razine sigurnosti predmetne vjerodajnice* (točka 4.4.1 *Proces integracije vjerodajnice*);
- osigurati sve pretpostavke kako bi njegova e-usluga mogla provesti cjelovitu integraciju na NIAS, poštujući logiku i pravila rada NIAS-a prema ovom Protokolu;

MINISTARSTVO UPRAVE Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska	Dokument poslovne specifikacije Protokol rada NIAS-a		
	Projekt: e-Građani	Komponenta: NIAS	Djelokrug: FINA
	Datum: 28.07.2017.	Namjena: Za dionike u projektu	Verzija: 1.5.7 Službeno

- osigurati da NIAS bude jedina pristupna točka na njegovu e-uslugu što se tiče autentifikacije;
- obustaviti daljnje izdavanje i uporabu vjerodajnice koju je izdavao do trenutka prihvata korisničkih podataka u sustav ePASS.

Izdavatelj vjerodajnice za vlastite e-usluge, MURH i Fina sklapaju trostrani sporazum. Sporazum obvezuje Finu onoliko koliko bude važio Ugovor.

U slučaju prestanka Ugovora, Fina ne odgovara za posljedice prestanka sporazuma na strani MURH, Klijenata i Korisnika, osim kada je do prestanka važenja Ugovora došlo jednostranim raskidom od strane Vlade Republike Hrvatske zbog događaja/okolnosti za koje odgovara Fina.

Izdavatelj vjerodajnica za vlastite e-usluge treba pravovremeno na svojim internetskim stranicama obavijestiti svoje korisnike o učinjenoj promjeni te ih informirati o novim mogućnostima korištenja vjerodajnice koju im je izdao.

Fina omogućava Korisnicima, čiji su podaci preuzeti, jednokratnu on-line promjenu svoje dotadašnje vjerodajnice novom vjerodajnicom ePASS, vrste korisničko ime /lozinka koju izdaje Fina za potrebe projekta e-Građani, bez potrebe ponovnog dolaska na registracijsko mjesto radi identifikacije. MURH definira vrijeme dostupnosti ove funkcionalnosti.

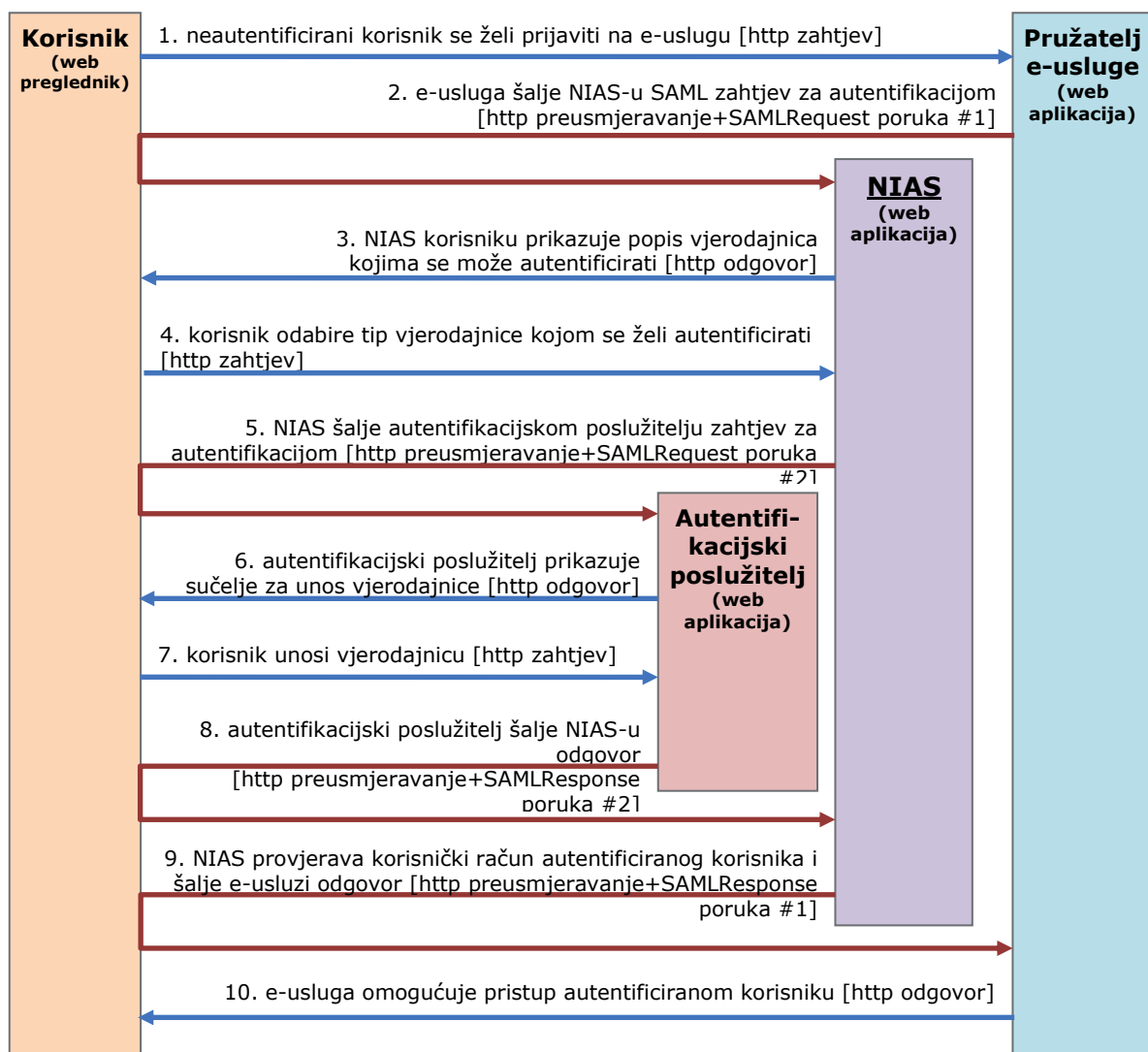
MURH koordinira poslove javnog objavljivanja informacija iz ovog poglavlja na Središnjem državnom portalu.

MINISTARSTVO UPRAVE Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska	Dokument poslovne specifikacije Protokol rada NIAS-a		
	Projekt: e-Građani	Komponenta: NIAS	Djelokrug: FINA
	Datum: 28.07.2017.	Namjena: Za dionike u projektu	Verzija: 1.5.7 Status: Službeno

5. Osnove rada sustava

5.1 Sekvencijalni dijagram rada NIAS-a u procesu autentifikacije Korisnika

Sekvencijalni dijagram na Slici 1, prikazuje tijek komunikacije između Korisnika, Pružatelja elektroničke usluge, NIAS-a i Izdavatelja vjerodajnice. U nastavku je pojašnjena interakcija u komunikaciji (međusobna razmjena poruka).

Slika 1: Sekvencijalni dijagram rada NIAS-a prilikom autentifikacije Korisnika

MINISTARSTVO UPRAVE Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska	Dokument poslovne specifikacije Protokol rada NIAS-a		
	Projekt: e-Građani	Komponenta: NIAS	Djelokrug: FINA
	Datum: 28.07.2017.	Namjena: Za dionike u projektu	Verzija: 1.5.7 Službeno

5.1.1 Korisnik

Inicijativa procesa kreće od Korisnika koji putem svojeg web preglednika traži pristup e-usluzi. Kako bi e-usluga identificirala Korisnika koji traži pristup, istog preusmjerava na NIAS kako bi se autentificirao. NIAS Korisniku prikazuje popis osobnih podataka koje e-usluga traži u svrhu prijave te od Korisnika traži dozvolu za njihovo slanje. Ukoliko Korisnik da dozvolu za slanje prikazanih osobnih podataka, NIAS ga upućuje na odabir vjerodajnica kojima je moguće izvršiti prijavu na odabranu e-uslugu. Korisnik odabire vjerodajnicu kojom se želi autentificirati, a NIAS ga preusmjerava Izdavatelju vjerodajnice. Ukoliko Korisnik ne dozvoli NIAS-u prosljeđivanje prikazanih osobnih podataka, NIAS obustavlja pokrenuti proces.

5.1.2 Izdavatelj vjerodajnice

Korisnik se na stranicama Izdavatelja vjerodajnice autentificira odabranom vjerodajnicom

Izdavatelj vjerodajnice sa autentifikacijskog poslužitelja radi provjeru validnosti i valjanosti izdane vjerodajnice uspoređujući ih s onima koje drži pohranjene u svojoj bazi podataka.

Nakon što autentifikacijski poslužitelj izvrši provjeru podataka, obavještava NIAS o validnosti i valjanosti korisničkih podataka slanjem OIB-a Korisnika.

Ukoliko autentifikacija nije valjana, autentifikacijski poslužitelj NIAS-u šalje poruku o grešci te NIAS obustavlja proces.

5.1.3 Pružatelj e-usluge

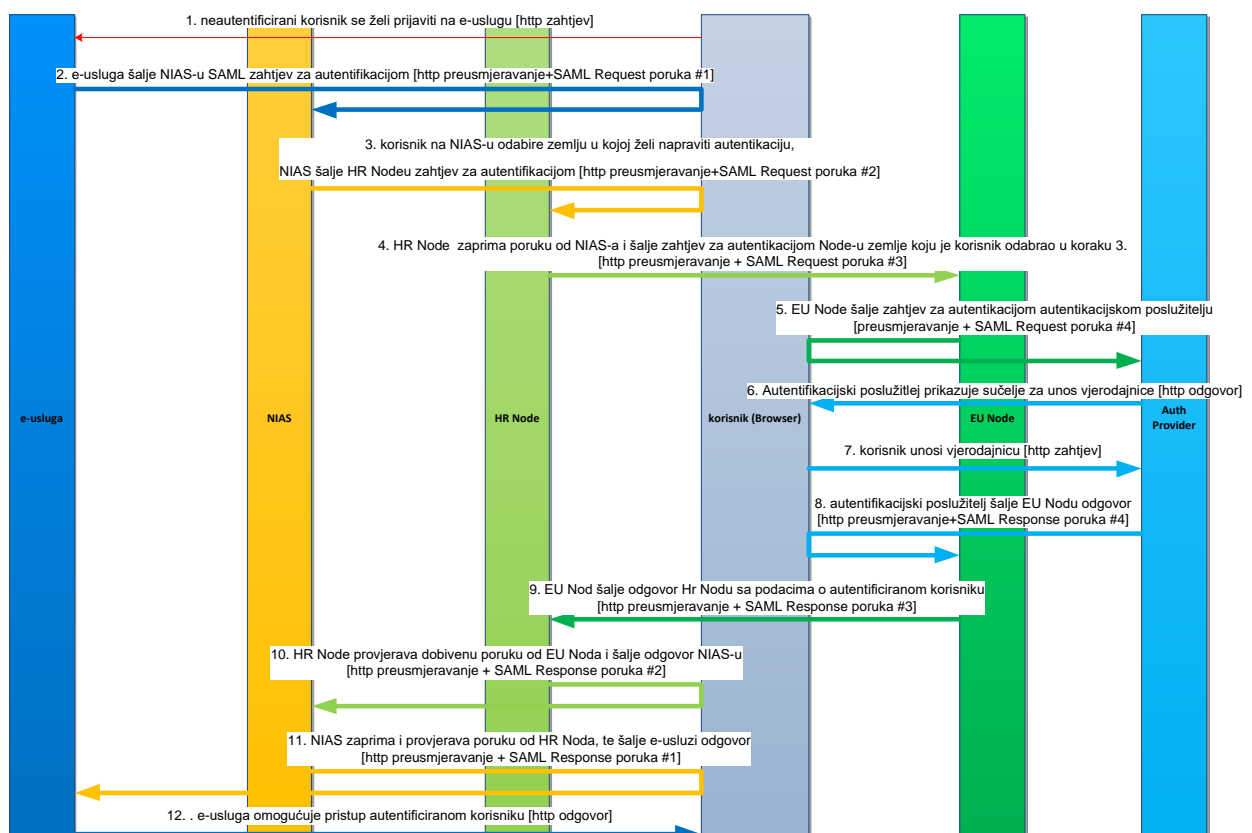
Na temelju valjane autentifikacije i OIB-a Korisnika, NIAS iz OIB sustava dohvaća zatražene attribute Korisnika te Pružatelju e-usluge dostavlja SAML odgovor koji uz OIB Korisnika sadrži identifikacijske podatke Korisnika.

Pružatelj e-usluge odobrava pristup Korisniku koji se autentificirao posredstvom NIAS-a. Proces se smatra završenim nakon što NIAS Pružatelju usluge isporuči SAML poruku koja je digitalno potpisana od strane NIAS-a.

MINISTARSTVO UPRAVE Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska	Dokument poslovne specifikacije Protokol rada NIAS-a		
	Projekt: e-Građani	Komponenta: NIAS	Djelokrug: FINA
	Datum: 28.07.2017.	Namjena: Za dionike u projektu	Verzija: 1.5.7 Status: Službeno

5.2 Sekvencijalni dijagrami rada NIAS-a u procesu autentifikacije Prekograničnog korisnika

Sekvencijalni dijagram na Slici 2, prikazuje tijek komunikacije između Prekograničnog korisnika, Prekograničnog čvora, Čvora, Pružatelja elektroničke usluge i NIAS-a. U nastavku je pojašnjena interakcija u komunikaciji (međusobna razmjena poruka).

Slika 2: Sekvencijalni dijagram rada NIAS-a prilikom autentifikacije Prekograničnog korisnika

5.2.1 Prekogranični korisnik

Inicijativa procesa kreće od Prekograničnog korisnika koji putem svojeg web preglednika pristupa hrvatskoj e-usluži integriranoj u NIAS. Kako bi e-usluga identificirala Prekograničnog korisnika koji traži pristup, istog preusmjerava na NIAS kako bi se autentificirao. NIAS od Prekograničnog korisnika traži da definira zemlju odnosno Prekogranični čvor sa kojeg dolazi te prikazuje popis osobnih podataka koje e-usluga traži u svrhu prijave. Prekogranični korisnik na NIAS-u odabire zemlju izdavanja vjerodajnice kojom se predstavlja, te preko Čvora biva preusmjeren na odgovarajući Prekogranični čvor pošiljateljice podataka.

MINISTARSTVO UPRAVE Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska	Dokument poslovne specifikacije Protokol rada NIAS-a		
	Projekt: e-Građani	Komponenta: NIAS	Djelokrug: FINA
	Datum: 28.07.2017.	Namjena: Za dionike u projektu	Verzija: 1.5.7 Službeno

NIAS od Prekogračničnog korisnika ujedno traži i dozvolu za slanje zatraženih osobnih podataka e-usluzi u svrhu prijave. Ukoliko Prekogračnični korisnik ne dozvoli slanje osobnih podataka, NIAS obustavlja proces.

5.2.2 Čvor i autentifikacija Prekogračničnog korisnika

Čvor povezuje NIAS s Prekogračničnim čvorovima. Kako bi Čvor mogao komunicirati s Prekogračničnim čvorovima, prethodno se treba integrirati sa svakim od njih pojedinačno. Čvor prosljeđuje podatke Prekogračničnog korisnika prema NIAS-u. Shema i organizacija procesa autentifikacije i identifikacije u drugoj zemlji se uređuje unutar EU/EEA zemlje.

U procesu prekogračnične autentifikacije, Prekogračnični čvor će Čvoru dostaviti osobne podatke o Prekogračničnom korisniku koje je prikupio temeljem zahtjeva Čvora. EU/EEA zemlja putem svojeg čvora nije u odgovoru obvezna poslati sve opcionalne atribute prema Čvoru. Čvor će podatke o Prekogračničnom korisniku proslijediti NIAS-u, a NIAS e-usluzi.

5.2.3 Pružatelj e-usluge

Pružatelj e-usluge odobrava pristup Prekogračničnom korisniku koji se autentificirao posredstvom Prekogračničnog čvora, Čvora i NIAS-a. Proces se smatra završenim nakon što NIAS Pružatelju usluge isporuči SAML poruku koja je digitalno potpisana od strane NIAS-a.

5.3 SAML poruke

Komunikacija se odvija razmjennom SAML poruka.

U razmjeni poruka koristi se standard SAML 2.0.

Prilikom prijenosa SAML poruka između subjekata s NIAS-om i Čvorom, povjerljivost i integritet su osigurani primjenom mehanizama elektroničkog potpisivanja SAML poruke i TLS enkripcije, što udovoljava sigurnosnim zahtjevima povjerljivosti i integriteta podataka. Elektronički potpis i enkripciju omogućavaju certifikati (točka 5.8 *Aplikacijski i poslužiteljski certifikati*) NIAS-a, Pružatelja usluge, Izdavatelja vjerodajnice, Čvora i Prekogračničnih čvorova.

NIAS ne prosljeđuje identifikacijske podatke Pružatelju e-usluge ukoliko je za Korisnika:

- s autentifikacijskog poslužitelja dobio odgovor GREŠKA
- OIB osobe u sustavu OIB-a neaktivan.

Sadržaj SAML poruke koji prima Pružatelj e-usluge je definiran Tehničkim specifikacijama. SAML poruka sadržava i podatak razini sigurnosti vjerodajnice kojom se Korisnik prijavljuje i to 1, 2, 3 i 4 koje se koriste unutar platforme e-Građani sve do potpunog usvajanja eIDAS Uredbe nakon koje će se uvesti razine *niska, značajna i visoka*.

Kod prekogračnične autentifikacije, NIAS putem Čvora, sve do potpunog usvajanja eIDAS Uredbe, automatski mapira eIDAS razine sigurnosti na STORK razine sigurnosti na način prikazan u Tablici 1. Mapiranje eIDAS na STORK razine sigurnosti.

MINISTARSTVO UPRAVE Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska	Dokument poslovne specifikacije Protokol rada NIAS-a		
	Projekt: e-Građani	Komponenta: NIAS	Djelokrug: FINA
	Datum: 28.07.2017.	Namjena: Za dionike u projektu	Verzija: 1.5.7 Status: Službeno

eIDAS	STORK
-	1
Niska (X)	2
Značajna (X)	3
Visoka (X)	4

Tablica 1: Mapiranje eIDAS na STORK razine sigurnosti

5.4 Višerazinska autentifikacija

Višerazinska autentifikacija predstavlja mehanizam koji Pružatelju e-usluge omogućuje odabir minimalne razine sigurnosti autentifikacije Korisnika. Time se omogućuje uporaba vjerodajnica različitih razina sigurnosti u NIAS-u.

5.5 Jednostruka autentifikacija

Jednostruka autentifikacija (engl. Single Sign-On) predstavlja način autentifikacije Korisnika u kojemu je dovoljno da se Korisnik autentificira samo na jednoj e-usluzi kako bi mu se omogućio pristup i drugim e-uslugama koje su uključene u NIAS. Korisnik se autentificira jednom po jednoj sjednici, a NIAS pri svakoj novoj prijavi korisnika e-usluge po istoj sjednici potvrđuje autentifikaciju i identitet Korisnika bez potrebe za ponovnom uporabom vjerodajnice od strane Korisnika.

Pristup e-usluzi koja traži autentifikaciju vjerodajnicom više razine sigurnosti od one koja je već autentificirana po aktivnoj sjednici, zahtjeva od Korisnika novu autentifikaciju vjerodajnicom više razine sigurnosti.

Pružanjem mogućnosti jednostruke autentifikacije, NIAS predstavlja središnju točku upravljanja korisničkom autentifikacijom.

NIAS ne podržava jednostruku autentifikaciju za Prekogranične korisnike. Jednostruka autentifikacija za Prekogranične korisnike je moguća ukoliko je ona podržana od strane autentifikacijskog poslužitelja Prekograničnog korisnika.

5.6 Jednostruka odjava s e-uslugama

Jednostruka odjava (engl. Single Sign-Out) omogućuje odjavu Korisnika sa svih e-usluga na koje se Korisnik prijavio unutar jedne sjednice na NIAS-u. Svi pružatelji e-usluga integrirani u NIAS su obvezni implementirati ovu funkcionalnost. Postupak implementacije jednostruke

MINISTARSTVO UPRAVE Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska	Dokument poslovne specifikacije Protokol rada NIAS-a		
	Projekt: e-Građani	Komponenta: NIAS	Djelokrug: FINA
	Datum: 28.07.2017.	Namjena: Za dionike u projektu	Verzija: 1.5.7 Službeno

odjave je opisan u dokumentu *Tehnička specifikacija za „Single Sign-Out“ e-usluga*. NIAS ne podržava jednostruku odjavu s hrvatskih usluga za Prekogranične korisnike.

5.7 Odjava sa NIAS-a

Odjavom sa NIAS-a Korisnik odjavljuje sjednicu na NIAS-u tako što pokreće jednostruku odjavu Korisnika sa e-usluga. NIAS ne podržava jednostruku odjavu s hrvatskih usluga za Prekogranične korisnike.

5.8 Aplikacijski i poslužiteljski certifikati

Tehnički preduvjet uključenja/integracije Klijenata i Čvora u NIAS je ugradnja aplikacijskih certifikata. Njima se aplikacije identificiraju i potpisuju SAML poruke koje međusobno razmjenjuju.

Poslužiteljski certifikati za TLS tip konekcije se naglašeno preporučuju Klijentima jer se primjenom TLS protokola, kojim se efektivno enkriptiraju podaci, značajno podiže razina zaštite komunikacijskog kanala na relaciji Korisnik <-> e-servis, što u konačnici rezultira dvostrukim dobitkom: sigurnim procesom autentifikacije i sigurnom uporabom e-usluge.

Klijent će pravovremeno obavijesti Finu o svakoj promjeni vezanoj uz certifikate koje koristi u svrhu razmjene poruka s NIAS-om (u testnoj i produkcijskoj okolini NIAS-a).

Svi Klijenti koji za potrebe integracije na NIAS zatraže izdavanje certifikata, u zahtjevu za izdavanje certifikata navode naziv certifikata stavljajući riječ „nias“ kao prefiks, a u nastavku naziv e-usluge (Pružatelj e-usluge), odnosno naziv vjerodajnice (Izdavatelj vjerodajnice).

Zahtjev za izdavanje aplikacijskog i poslužiteljskog certifikata se podnosi u Fini.

Upute za izdavanje certifikata se mogu pročitati na poveznici: <http://rdc.fina.hr/>.

Detaljnije na http://rdc.fina.hr/upute/upute_posluziteljski.htm.

Poveznica na obrazac za izdavanje certifikata <http://rdc.fina.hr/obraci/obrazac2.pdf>.

5.9 Postupanje s podacima

- S korisničkim podacima u sustavu postupa se sukladno propisima koji uređuju zaštitu osobnih podataka. Fina pohranjuje sljedeće podatke s pomoću kojih bi se u slučaju nezgode mogao rekonstruirati slijed razmjene poruka radi utvrđivanja mjesta i vrste incidenta: OIB;
- razinu sigurnosti vjerodajnice kojom se korisnik autentificirao;
- e-mail adresa (ukoliko ju Korisnik unese);
- povijest zatraženih i poslanih atributa Korisnika prema e-usluzi te vrstu vjerodajnice

MINISTARSTVO UPRAVE Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska	Dokument poslovne specifikacije Protokol rada NIAS-a		
	Projekt: e-Građani	Komponenta: NIAS	Djelokrug: FINA
	Datum: 28.07.2017.	Namjena: Za dionike u projektu	Verzija: 1.5.7 Status: Službeno

s kojom je napravljena prijava (pregled je dostupan Korisniku kroz uslugu mojID)

- ISO oznaku zemlje čijom se vjerodajnicom Prekogranični korisnik autentificira;
- obvezne i opcionalne atribute za Prekograničnog korisnika koji su dostavljeni Čvoru od strane Prekograničnog čvora s ISO oznakom zemlje pošiljateljice i razinom sigurnosti vjerodajnice;

Navedene podatke Fina će čuvati za sve vrijeme važenja Ugovora.

NIAS ne zna, odnosno ne posjeduje niti jedan tajni podatak vezan za vjerodajnicu.

5.10 Producerska i testna okolina

Integracija klijenata se obavlja na testno-prezentacijskoj i producerskoj okolini.

NIAS je podignut (smješten) u računalno-komunikacijskoj mreži javnopravnih tijela HITRONet. Fina je ovlaštena od Vlade RH, kao vlasnika RKM HITRONet, da razvija, održava i nadzire ovu infrastrukturu, s posebnim naglaskom na visoku dostupnost, brzinu i sigurnost svakog pojedinog dijela. HITRONet je brzim i redundantnim vezama spojen na internet. Javno dostupne informacije o HITRONet-u nalaze se na sljedećoj poveznici:

<https://uprava.gov.hr/o-ministarstvu/ustrojstvo/uprava-za-e-hrvatsku/aktualni-projekti/hitronet/873>.

5.11 Veza s OIB sustavom

NIAS iz OIB sustava pribavlja atribute o Korisniku te provjerava status OIB-a prilikom svake autentifikacije. Ukoliko je OIB Korisnika neaktivan, NIAS obustavlja proces autentifikacije.

U sustavu e-Građani, OIB sustav ima ulogu službenog Pružatelja atributa o korisnicima javnih e-usluga. Sigurna komunikacija između NIAS-a i OIB sustava osigurana je ugradnjom aplikacijskih certifikata.

5.12 Sigurnost informacijskih sustava

Informacijski sustavi Izdavatelja vjerodajnice koji se spajaju i/ili su relevantni za NIAS, trebaju biti u skladu sa čl. 8 st. 1. Uredbe o mjerama informacijske sigurnosti (NN 46/08).

Sukladno eIDAS Uredbi (br. 910/2014 Europskog parlamenta i vijeća od 23.7.2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ) kao i njenim provedbenim uredbama, a naročito Provedbenoj uredbi komisije (EU) 2015/1501 od 8. rujna 2015. u okviru za interoperabilnost te Provedbenoj uredbi komisije (EU) 2015/1502 od 8.9.2015. o utvrđivanju minimalnih tehničkih specifikacija i postupaka za razine osiguranja identiteta koje se pripisuju sredstvima elektroničke identifikacije, u provedbenim je aktivnostima potrebno prepoznati važnost sigurnosti informacija i sustava upravljanja uslugama te

MINISTARSTVO UPRAVE Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska	Dokument poslovne specifikacije Protokol rada NIAS-a		
	Projekt: e-Građani	Komponenta: NIAS	Djelokrug: FINA
	Datum: 28.07.2017.	Namjena: Za dionike u projektu	Verzija: 1.5.7 Službeno

važnost primjene priznatih metoda i načela ugrađenih u norme, kao što su serije normi ISO/IEC 27000 i ISO/IEC 20000. U tom cilju, operateri čvorova, koji omogućuju međudržavnu autentifikaciju, trebaju osigurati i dokazati da, u pogledu čvorova uključenih u okvir za interoperabilnost, čvor ispunjava zahtjeve norme ISO/IEC 27001 i to certificiranjem, jednakovrijednom metodom ocjenjivanja ili poštovanjem nacionalnog zakonodavstva.

MINISTARSTVO UPRAVE Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska	Dokument poslovne specifikacije Protokol rada NIAS-a		
	Projekt: e-Građani	Komponenta: NIAS	Djelokrug: FINA
	Datum: 28.07.2017.	Namjena: Za dionike u projektu	Verzija: 1.5.7 Status: Službeno

6. Razina kvalitete usluga (SLA)

Podrška radu NIAS-a organizirana je u redovnom radnom vremenu.

Redovno radno vrijeme (RRV) podrazumijeva rad ponedjeljkom, utorkom, srijedom, četvrtkom i petkom od 07:30 do 15:30 sati, ako u te dane ne pada državni blagdan.

Organizacija podrške izvan RRV se obavlja sukladno dogovorenome između Fine i MURH.

6.1 Prekid rada

Planirani prekid rada poduzima se po potrebi u svrhu preventivnog tehničkog održavanja NIAS-a. Za to vrijeme NIAS nije dostupan. Fina se obvezuje najaviti aktivnosti i procjenu vremena nedostupnosti NIAS-a u vezi planiranog održavanja NIAS-a 5 (pet) radnih dana unaprijed.

Planirane prekide rada NIAS-a Fina će poduzimati izvan redovnog i produženog radnog vremena, a zbog mogućih većih opsega radova na NIAS-u iznimno i tijekom redovnog radnog vremena maksimalno uvažavajući potrebe Korisnika NIAS-a za nesmetanim radom u NIAS-u.

Svaki planirani prekid rada NIAS-a, Fina će dogovarati s MURH.

Prekide rada koji su potrebni zbog naseljavanja novih verzija ili sl. radnji koji uzrokuju kraće prekide rada NIAS-a Fina može izvoditi izvan redovnog i produženog radnog vremena uz prethodan dogovor s MURH.

U slučaju neplaniranog prekida rada NIAS-a, Fina će u koordinaciji s MURH poduzeti sve radnje, postupke i mjere za što žurniji nastavak rada NIAS-a.

6.2 Standardni SLA uvjeti

Usluga podrške radu NIAS-a je organizirana putem ITIL upravljačkih procesa podrške sa Service Desk (SD) i Call Centar (CC), kao prvom linijom podrške. Prva linija podrške CC je dostupna preko telefona ili e-maila u redovno radno vrijeme CC podrške.

Drugu liniju podrške SD čine inženjerske grupe odgovorne za različite infrastrukturne tehnologije i cjeline. Fina će dodatno sa svakim Klijentom dogovoriti tehničke kontakt osobe kako bi se lakše riješili eventualni problemi kojima se korisnik suočava, a za koje nije lako ustanoviti uzrok.

Prijave problema izvan radnog vremena se zaprimaju putem e-maila kojeg agent pregledava u redovno radno vrijeme i dalje postupa po standardnoj proceduri.

Usluga podrške obuhvaća zaprimanje i rješavanje prijavljenih incidenata od strane Klijenata i Korisnika vezano za NIAS.

Prijave incidenata koje se ne odnose na rad NIAS-a, Fina će proslijediti ostalim subjektima

MINISTARSTVO UPRAVE Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska	Dokument poslovne specifikacije Protokol rada NIAS-a		
	Projekt: e-Građani	Komponenta: NIAS	Djelokrug: FINA
	Datum: 28.07.2017.	Namjena: Za dionike u projektu	Verzija: 1.5.7 Službeno

koji sudjeluju u Projektu e-Građani, MURH ili Klijentu na kojeg se odnose.

SLA uvjeti su ulazni parametri za alate koje koriste djelatnici SD prilikom rješavanja incidenata.

Za incidente i servisne zahtjeve definirani su sljedeći prioriteti:

Prioritet	Opis	Razdoblje unutar kojega se računa vrijeme rješavanja incidenta/servisnog zahtjeva
1	Problem koji uzrokuje kritičan zastoj NIAS-a koji je potpuno izvan funkcije i zahtjeva neposrednu akciju.	Non-stop do povratka NIAS-a u redovan rad
2	Problem koji uzrokuje kritičan zastoj NIAS-a koji je još uvijek aktivan ali sa značajno smanjenom funkcionalnošću. Problem se ne može zaobići.	Non-stop do povratka NIAS-a u redovan rad
3	Problem koji ne uzrokuje kritičan zastoj NIAS-a – većina funkcija NIAS-a je još uvijek raspoloživa. Problem se može zaobići.	Samo unutar „Redovnog radnog vremena“
4	Manje važna poteškoća ili pitanje koji ne utječu na trenutnu funkcionalnost NIAS-a	Samo unutar „Redovnog radnog vremena“

Tablica 1. **Prioriteti incidenata**

Aktivnosti unutar poslova održavanja i podrške definirane su kako slijedi:

Aktivnosti unutar podrške	NIAS
Podrška Klijentima u slučaju prijave incidenata i servisnih zahtjeva	RRV prve linije podrške SD
Podrška Korisnicima u slučaju prijave incidenata i servisnih zahtjeva	RRV prve linije podrške CC
Utvrdjivanja pojave zastoja ili smanjenja funkcionalnosti NIAS-a od strane Fine	RRV druge linije podrške SD
Početak utvrđivanja uzroka incidenta (Računa se: - od trenutka prijave incidenta od strane korisnika ili - od trenutka utvrđivanja pojave zastoja ili smanjenja funkcionalnosti od strane Fine)	Prioritet 1 i 2: 60 min Prioritet 3: 4 sata Prioritet 4: 8 sati
Obavijest o zastoju (rok unutar kojega se mora dojaviti odgovornoj osobi u MURH pojava zastoja, a računa se: - od trenutka prijave incidenta od strane korisnika ili - od trenutka utvrđivanja pojave zastoja ili smanjenja funkcionalnosti od strane Fine)	Prioritet 1 i 2: 60 min Prioritet 3: 4 sata Prioritet 4: 8 sati

MINISTARSTVO UPRAVE Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska	Dokument poslovne specifikacije Protokol rada NIAS-a		
	Projekt: e-Građani	Komponenta: NIAS	Djelokrug: FINA
	Datum: 28.07.2017.	Namjena: Za dionike u projektu	Verzija: 1.5.7 Status: Službeno

Aktivnosti unutar podrške	NIAS
Otklanjanje uzroka zastoja (rok unutar kojega se aktivnost mora završiti, a računa se: - od trenutka prijave incidenta od strane Klijenta ili Korisnika - od trenutka utvrđivanja pojave zastoja ili smanjenja funkcionalnosti od strane Fine)	Prioritet 1 i 2: 12 sati Prioritet 3: 2 radna dana Prioritet 4: 4 radna dana
Dotatne aktivnosti koje se moraju izvršiti nakon otklanjanja uzroka zastoja (povrat podataka, prilagodbe sustava, testiranje i sl.), a u cilju povratka sustava u normalan rad (rok unutar kojega se aktivnost mora završiti, a računa se od trenutka uklanjanja uzroka zastoja od strane Fine ili treće strane)	Prioritet 1 i 2: 4 sata Prioritet 3: 6 sati Prioritet 4: 8 sati

Tablica 2. **Standardni SLA uvjeti**

Ukoliko pojedina aktivnost, a koja je započela unutar redovnog radnog vremena, ne završava unutar redovnog radnog vremena u istom danu, nastavak započete aktivnosti s pripadajućim rokovima i trajanjima prenose se u sljedeći radni dan osim u slučaju Prioriteta 1 i 2 na čijem se otklanjanju radi non-stop do otklanjanja zastoja/problema.

6.3 Informacijska i komunikacijska infrastruktura Fine

Fina može inicirati izmjene informacijske i komunikacijske infrastrukture Fine u cilju pružanja ugovorenih razina kvalitete usluga i sigurnosti NIAS-a.

Sve izmjene provode se u dogovoru s MURH i u skladu s procedurom testiranja, odobravanja i implementacije.

MINISTARSTVO UPRAVE Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska	Dokument poslovne specifikacije Protokol rada NIAS-a		
	Projekt: e-Građani	Komponenta: NIAS	Djelokrug: FINA
	Datum: 28.07.2017.	Namjena: Za dionike u projektu	Verzija: 1.5.7 Službeno

7. Rječnik pojmova

Pojam	Opis - značenje
NIAS	Državni informacijsko-tehnološki sustav središnje identifikacije i autentifikacije korisnika elektroničkih usluga, kako je definiran Zakonom i Odlukom.
Klijenti	Klijenti su Pružatelji e-usluga i Izdavatelji vjerodajnica.
Pružatelj e-usluge	Pružatelj e-usluge je tijelo javnog sektora koje pruža e-uslugu Korisnicima korištenjem NIAS-a.
Izdavatelj vjerodajnica	Javnopravno tijelo i/ili pravna osoba ovlaštena za izdavanje vjerodajnica uvrštenih u Listu prihvaćenih vjerodajnica.
Elektronička usluga	Elektronička usluga ili e-usluga je usluga kako je definirana Zakonom.
Prekogranična usluga	Prekogranična e-usluga“ je elektronička usluga koju pruža tijelo javnog sektora ili poslovni subjekt iz države članice EU, a koja je Korisniku dostupna putem Čvora.
Vjerodajnica	Elektronička vjerodajnica kako je definirana Zakonom.
Audit tim	Tim za provođenje audita ili reaudita na lokaciji Izdavatelja vjerodajnice nad čimbenicima koji utječu na ocjenu razine osiguranja kvalitete autentifikacije vjerodajnice prema Uredbi eIDAS i njenim provedbenim propisima.
Lista prihvaćenih vjerodajnica	Dokument kojeg, temeljem Odluke o prihvaćanju i ocjeni predmetne vjerodajnice donosi, objavljuje i mijenja Ministarstvo uprave.
Mišljenje Audit tima o razini osiguranja kvalitete autentifikacije vjerodajnice	Dokument koji, temeljem stručne ocjene Audit tima, ocjenjuje razinu osiguranja kvalitete autentifikacije vjerodajnice.
Procedura audita izdavatelja vjerodajnica	Dokument koji uređuje organizaciju, sastav, zadatke, neovisnost, pravila rada i druga pitanja od značaja za djelovanje Audit tima kojeg izrađuju Ministarstvo uprave i Fina, a donosi ga Ministarstvo uprave.
Kriteriji za određivanje razine osiguranja kvalitete autentifikacije za NIAS	Poseban dokument ili dio dokumenta kojeg donosi MURH na prijedlog Fine. Njime se definiraju kriteriji za određivanje razine osiguranja kvalitete autentifikacije određenom elektroničkom vjerodajnicom temeljem načela i dokumenata STORK-a (Secure idenTity acrOss boRders linKed). Dokument će tijekom 2017. biti stavljen izvan snage zbog prilagodbe eIDAS Uredbi.

MINISTARSTVO UPRAVE Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska	Dokument poslovne specifikacije Protokol rada NIAS-a		
	Projekt: e-Građani	Komponenta: NIAS	Djelokrug: FINA
	Datum: 28.07.2017.	Namjena: Za dionike u projektu	Verzija: 1.5.7 Status: Službeno

Pojam	Opis - značenje
Lista prihvaćenih vjerodajnica u NIAS-u	Popis kojeg, temeljem Kriterija za određivanje razine osiguranja kvalitete autentifikacije za NIAS i definiranog postupka, u suradnji izrađuju MURH i Fina, a donosi i javno objavljuje MURH kao dio uspostave i funkcioniranja NIAS-a.
Korisnik	Građanin posjednik vjerodajnice s Liste prihvaćenih vjerodajnica koji posredstvom NIAS-a pristupa e-usluzi ili Prekograničnoj e-usluzi, a za kojeg NIAS u razmjeni poruka kao jedinstveni identifikator koristi OIB.
Prekogranični korisnik	Građanin države članice EU koji je posjednik vjerodajnice izdane u državi članici EU, osim Republike Hrvatske, kojom Prekogranični korisnik, posredstvom Čvora i NIAS-a, pristupa e-usluzi, a za kojeg se u razmjeni poruka kao jedinstveni identifikator koristi jedinstveni identifikator Prekograničnog korisnika.
Autentifikacija	"Autentifikacija" je formalizirani proces kako je definiran Zakonom i Uredbom o organizacijskim i tehničkim standardima za povezivanje na državnu informacijsku infrastrukturu (»Narodne novine« broj: 60/2017, dalje: Uredba).
Identifikacija	Proces utvrđivanja identiteta entiteta u određenoj skupini kao različitog od ostalih entiteta iste skupine. Elektronička identifikacija podrazumijeva dostavljanje skupa podataka (atributa) Elektroničkoj ili Prekograničnoj usluzi u svrhu utvrđivanja identiteta Korisnika ili Prekograničnog korisnika u cilju isporuke elektroničke usluge.
Jedinstveni identifikator	OIB i jedinstveni identifikator Prekograničnog korisnika.
OIB	Osobni identifikacijski broj definiran propisima koji je jedinstveni identifikacijski podatak Korisnika u NIAS-u. Razmjena podataka između NIAS-a i e-usluge temelji se na OIB-u Korisnika. Izdavatelj vjerodajnice OIB šalje NIAS-u nakon uspješne autentifikacije Korisnika. E-usluga može dozvoliti prijavu Korisnika temeljem OIB-a i atributa koje je dostavio NIAS.
Jedinstveni identifikator Prekograničnog korisnika	Identifikacijski broj koji stvara država članica EU za potrebe prekogranične identifikacije i koji ostaje nepromijenjen što je duže moguće. Jedinstveni identifikator Prekograničnog korisnika NIAS zaprima putem Čvora. Zajedno s ostalim dostavljenim atributima kojeg Čvor dostavi NIAS-u, NIAS sve zaprimljene podatke prosljeđuje e-usluzi koja Prekograničnom korisniku može dozvoliti prijavu.
Atribut	Podatak o Korisniku ili Prekograničnom korisniku koji je vezan uz OIB ili jedinstveni identifikator Prekograničnog korisnika.

MINISTARSTVO UPRAVE Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska	Dokument poslovne specifikacije Protokol rada NIAS-a		
	Projekt: e-Građani	Komponenta: NIAS	Djelokrug: FINA
	Datum: 28.07.2017.	Namjena: Za dionike u projektu	Verzija: 1.5.7 Službeno

Pojam	Opis - značenje
Obvezni osnovni atributi	Obvezna obilježja od kojih se sastoji najmanji skup podataka za fizičku osobu kako je definirano Provedbenom Uredbom Komisije (EU) 2015/1501 od 8.9.2015. u okviru za interoperabilnost u skladu s člankom 12. stavkom 8. Uredbe eIDAS. Obvezne osobne atribute Korisnika Fina osigurava iz izvornih podataka Temelnog pružatelja atributa bez logičke obrade izvornih podataka. Obvezne osobne atribute Prekograničnog korisnika Fina prihvaća od Prekograničnog čvora kojoj je pripadnost deklarirao Prekogranični korisnik u procesu autentifikacije;
Opcionalni osnovni atributi	Dodatna obilježja koja mogu biti sadržana u najmanjem skupu podataka za fizičku osobu kako je definirano Provedbenom Uredbom Komisije (EU) 2015/1501 od 8.9.2015. u okviru za interoperabilnost u skladu s člankom 12. stavkom 8. Uredbe eIDAS. Opcionalne osnovne atribute Fina osigurava iz izvornih podataka Temelnog pružatelja atributa bez logičke obrade izvornih podataka ili se generiraju kao logički obrađeni podaci iz izvornih podataka Temelnog pružatelja atributa putem servisa kojeg Fina za potrebe NIAS-a osigurava Naručitelj.
Pružatelj atributa	Javni registar odnosno službena evidencija tijela javnih vlasti koja se vodi u elektroničkom obliku u okviru obavljanja propisanih poslova tijela javnog sektora, a koja se sastoji se od strukturiranih, uređenih, međusobno povezanih i usklađenih podataka o subjektu upisa.
Temeljni pružatelj atributa	Evidencija o osobnim identifikacijskim brojevima koju temeljem propisa vodi Ministarstvo financija – Porezna uprava;
Vjerodajnica ePASS	„Vjerodajnice ePASS“ su elektroničke vjerodajnice vrste korisničko ime i lozinka koje je Fina, temeljem Ugovora, ovlaštena u ime Naručitelja izdavati Korisnicima za potrebe sustava e-Građani. Iste ispunjavaju sve standarde koje propisuje središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove e-Hrvatske sukladno Uredbi;
Sustav ePASS	Sustav za izdavanje vjerodajnica "Korisničko ime i lozinka za e-Građane" koji je Fina kao dio Rješenja NIAS izgradila, uspostavila, isporučila i održavala po prethodnom Ugovoru;

MINISTARSTVO UPRAVE Uprava za modernizaciju javne uprave – e-Hrvatska	Dokument poslovne specifikacije Protokol rada NIAS-a		
	Projekt: e-Građani	Komponenta: NIAS	Djelokrug: FINA
	Datum: 28.07.2017.	Namjena: Za dionike u projektu	Verzija: 1.5.7 Status: Službeno

Pojam	Opis - značenje
Čvor (eIDAS Node)	Mjesto priključenja NIAS-a na EU strukturu interoperabilnosti elektroničke identifikacije i uključen je u prekograničnu autentifikaciju Korisnika i Prekograničnih korisnika te ima sposobnost prepoznavanja i obrade odnosno prosljeđivanja podataka na druge čvorove i NIAS. Čvor omogućuje da se NIAS kao središnja nacionalna infrastruktura elektroničke identifikacije u Republici Hrvatskoj poveže s nacionalnim strukturama elektroničke identifikacije u državama članicama EU. Fina je za Naručitelja uspostavila tehničko-tehnološko rješenje Čvora te ga istom isporučila kao dio ispunjenja obveza iz prethodnog Ugovora.
Prekogranični čvor	Mjesto priključenja nacionalnih identifikacijskih i autentifikacijskih sustava država članica EU na EU strukturu interoperabilnosti elektroničke identifikacije i uključen je u prekograničnu autentifikaciju Korisnika i Prekograničnih korisnika te ima sposobnost prepoznavanja i obrade odnosno prosljeđivanja podataka na druge čvorove.
Operater čvora	Sukladno provedbenim aktima Uredbe eIDAS, ulogu Operatera čvora ima Ministarstvo uprave;
STORK	Pilot projekt Europske unije pod nazivom „Secure idenTity acrOss boRders linKed” za korištenje nacionalnih vjerodajnica u prekograničnom pružanju e-usluga
mojID	Usluga za administraciju korisničkog računa u okviru sustava NIAS
SLA (Service Level Agreement)	Razina kvalitete usluge NIAS koju će Fina osiguravati temeljem Odluke Vlade RH i potpisanog Ugovora s MURH
SAML	engl. Security Assertion Markup Language, otvoreni je standard, baziran na XML-u, namijenjen razmjeni podataka u procesima autentifikacije i autorizacije korisnika između izdavatelja vjerodajnica i pružatelja usluga